

**Uit de
startblokken!**

**Een overzicht van
de resultaten van
het eerste jaar Zuyd
Innoveert 2013-2014**

Uit de startblokken!

Een overzicht van de resultaten
van het eerste jaar Zuyd Innoveert
2013-2014

Kernteam Zuyd Innoveert

Zuyd
oktober 2014

Inhoudsopgave

Voorwoord		
Kitty Kwakman	4	
Tijdslijn	6	
Feiten en cijfers	9	
Macroprojecten		
Samen Interprofessional Education mogelijk maken	13	
Faculteit Verloskunde		
De nieuwe professional in de pedagogische civil society	17	
Faculteit Sociale Studies en Educatie		
Proactivia, businesssimulatie voor proactieve rechtspleging	21	
Faculteit Management en Recht		
Van docent-gestuurd naar student-gestuurd onderwijs	25	
Faculteit Bèta Sciences and Technology		
Implementatie van interprofessioneel opleiden en samenwerken	29	
Faculteit Gezondheidszorg		
Open Online Course	35	
Faculteit ICT		
Operawerktheater	39	
Faculteit van de Kunsten		
Microprojecten		
Studiesucces in woord en beeld	44	
Faculteit Sociale Studies en Educatie		
iBook van studiehandleiding als verrijking van het onderwijs	46	
Faculteit International Business and Communication		
Vereenvoudigen van inzage schriftelijke toetsen met Toolbox Inzage 2.0	48	
Faculteit Hotel en Facility Management		
Narrowcasting voor verbetering van interne communicatie @Zuyd	50	
Faculteit van de Kunsten		
Vierstappenmodel voor vaardigheidsonderwijs	52	
Faculteit Verloskunde		
Muziekcursus voor autistische kinderen	54	
Faculteit Gezondheidszorg		
Zuyd goes East!	56	
Faculteit International Business and Communication		
Zukunft Deutschland	60	
Faculteit International Business and Communication		
Ontwikkeling online platform voor internationale onderzoeksdata	62	
Faculteit International Business and Communication		
EMERGO-toolkit: klinisch redeneren in de verloskundige praktijk	64	
Faculteit Verloskunde		
Verbetering beoordeling portfolio's	66	
Faculteit Gezondheidszorg		
Didactische inzet van audiovisuele middelen in het gitaaronderwijs	68	
Faculteit van de Kunsten		
Gamificatie leer- en feedbackprocessen Hotel Management School Maastricht	70	
Faculteit Hotel en Facility Management		
Design en ontwikkeling van Zuyd Global Competences	72	
Faculteit Gezondheidszorg		
Ontwikkeling van een disciplinaire master kunsteducatie	74	
Faculteit van de Kunsten		
Recent gestarte projecten	76	
Nawoord	78	
Marcel van der Klink, Dominique Sluijsmans		

Voorwoord

Na een voorbereidingsjaar in 2012-2013, is in september 2013 het vierjarige Zuyd-brede innovatieprogramma Zuyd Innoveert officieel van start gegaan. Binnen dit programma worden micro- en macroprojecten uitgevoerd.

Microprojecten zijn kleinschalige projecten die door individuele docenten kunnen worden aangevraagd. Het betreft kleine innovaties in de context van de eigen onderwijspraktijk. Daarnaast heeft iedere faculteit de mogelijkheid gekregen om een macroproject uit te voeren, een grootschalig project om een probleem aan te pakken of ambitie te realiseren op faculteitsniveau. In het voorbereidingsjaar hebben de macroprojectleiders met ondersteunende werksessies gewerkt aan hun projectplannen.

Tijdens de feestelijke kick-off bijeenkomst op 10 oktober 2013 hebben - na een inspirerende lezing van kunstenaar en innovator Daan Roosegaarde - alle projectleiders van de micro- en macroprojecten zich voorgesteld met prachtige banners. Zij zijn vervolgens voortvarend met hun projecten aan de slag gegaan. Dit alles onder regie van de programmamanagers Marcel van der Klink en Dominique Sluijsmans.

We zijn nu een jaar verder. Deze uitgave biedt u een overzicht van de projecten die het afgelopen jaar zijn gerealiseerd en gestart. De uitgave wordt afgerond met een nawoord waarin de programmamanagers terugblikken op de opbrengsten van het programma.

De voorbereiding, uitvoering en voortdurende evaluatie van het innovatieprogramma Zuyd Innoveert vraagt de inzet van velen. Ik dank allereerst alle projectleiders en alle andere betrokkenen bij de projecten voor hun initiatief en voor de energie die zij investeren in innovatie. Veel dank aan Marcel en Dominique voor hun inspirerende leiding en voor het continu opzoeken van de dialoog. Dat is een essentiële voorwaarde voor vernieuwen.

Daarnaast ook dank aan de externe leden van de stuurgroep en aan de leden van de klankbordgroep voor hun professionele feedback. Deze is waardevol voor de doorontwikkeling van het programma. De collega's die zitting hebben in de expertgroep voor de beoordeling van de macroprojecten en de collega's die deel uitmaken van de beoordelingscommissie voor de microprojecten wil ik hartelijk danken voor hun gedegen beoordelingen van de projectaanvragen.

Naast inzicht in de opbrengsten van het programma hoop ik dat deze uitgave inspireert tot nieuwe ideeën voor onderwijsinnovatie binnen onze hogeschool. Ik nodig dan ook iedere collega uit kennis te nemen van het programma en innovatieve ideeën te delen en om te zetten in een mooi project. Zo geven we door innoverend vermogen uiting aan onze ambities voor kwalitatief hoogstaand onderwijs aan onze studenten.

Ik wens u veel leesplezier!

Kitty Kwakman
Lid College van Bestuur Zuyd Hogeschool

oktober 2014

Tijdslijn

Datum	Gebeurtenis
6-7-2013	Alle faculteitsdirecteuren en projectleiders zijn geïnformeerd over de toekenning van de macroprojecten.
13-8-2013	Overleg met Gerty Louppen en Celine Ermans van de dienst Marketing en Communicatie over de kick-off bijeenkomst op 10 oktober.
1-9-2013	Alle macroprojecten zijn gestart.
5-9-2013	Eerste bijeenkomst van de beoordelingscommissie van de microprojecten in het studiejaar 2013-2014. Naast Dominique Sluismans en Marcel van der Klink, programmamanagers, en Fleurie Nievelstein, procesbewaker, zijn vanuit het docentenberaad Marije Duijsens en Ton Slits lid van de beoordelingscommissie. De commissie komt om de zes weken bij elkaar om aanvragen te bespreken.
16-9-2013	Overleg met opdrachtgever Kitty Kwakman en het programmamanagement. Dit overleg vindt om de zes weken plaats gedurende het gehele studiejaar.
10-10-2013	Feestelijke start van het programma Zuyd Innoveert met als gastspreker kunstenaar en innovator Daan Roosegaarde.

22-10-2013	Overleg met Celine Ermans over de wijze waarop over het programma intern wordt gecommuniceerd, bijvoorbeeld via de website, de banners en een speciale uitgave van Editie Zuyd. Dit overleg vindt om de zes weken plaats gedurende het gehele studiejaar.
19-11-2013	Start van de voortgangsbezoeken door het programmamanagement aan de faculteiten over de macroprojecten. Vandaag de aftrap bij de faculteit Sociale Studies en Educatie. Iedere faculteit met een macroproject wordt in de periode november-januari eenmalig bezocht.
5-12-2013	Start van bezoeken aan faculteitsdirecteuren in verband met aanvragen voor een nieuwe ronde macroprojecten. De bezoeken vinden plaats in de periode november-december, met als eerste een bezoek aan de faculteit International Business and Communication.
10-12-2013	Overleg met Nicole Leenders van de dienst Finance and Control. Dit overleg vindt regelmatig plaats om vast te stellen of de gereserveerde gelden goed worden besteed en om de projectvoorwaarden te definiëren. Soms neemt ook Wiel Debets (dienst Human Resources) aan dit overleg deel.
17-12-2013	Bijeenkomst van de klankbordgroep bestaande uit Rico Camp (directeur dienst Onderwijs en Onderzoek, Zuyd Hogeschool), Ingeborg Janssen-Reijnen (lid College van Bestuur Gilde Opleidingen en voormalig directeur Nieuwste Pabo, Zuyd Hogeschool), Lex Sanou (innovatiedeskundige), Alfons Ten Brummelhuis (directielid Kennisnet), Hans Olthof (innovatiedeskundige, redacteur Tijdschrift Onderwijsinnovatie), Desirée Joosten-ten Brinke (toetsdeskundige bij de Open Universiteit en lector bij Fontys Hogescholen) en Ellen van den Berg (lector ICT en innovatie, Saxion Hogeschool).
1-2-2014	Daniela Cornelder volgt Mieke Faessen op als managementondersteuner bij het programma.
6-2-2014	Voortgangsbepreking met alle projectleiders van macroprojecten en een werksessie met aanvragers van nieuwe macroprojecten voor de ronde in het studiejaar 2014-2015.

Feiten en cijfers

20-2-2014	Publicatie van een special over Zuyd Innoveert in Editie Zuyd. Eerste voorbereidingen voor een tweede Zuyd-brede bijeenkomst op 9 oktober.
3-4-2014	Eerste pizzasessie in Café Bijsmans in Heerlen waar onder het genot van een drankje en een hapje gebrainstormd kan worden met collega's en projectleiders van Zuyd Innoveert over faculteits-overstijgende projecten.
17-4-2014	Voortgangsbespreking met alle projectleiders van macroprojecten.
22-4-2014	Tweede pizzasessie in Café Bijsmans in Heerlen.
1-5-2014	Deadline voor het indienen van aanvragen voor macroprojecten voor het studiejaar 2014-2015.
1-6-2014	Deadline voor het indienen van faculteitsoverstijgende macroprojecten.
5-6-2014	Bijeenkomst van expertgroepsleden voor beoordeling van ingediende macroprojectvoorstellen. Leden waren: Sylvia Schoenmakers, Paul Hennissen, Anerien Pin, Renée Verwey, Kim Hulsen-Schiffleers, Chris Kuijpers, Frans Jacobs en Harry Vaessen.
26-6-2014	Goedkeuring van projectaanvragen voor macroprojecten door Kitty Kwakman op basis van beoordelingen van Paul van Deursen (extern adviseur), programmamanagers en expertgroep.
1-7-2014	Deadline voor projectleiders voor het inleveren van teksten voor de uitgave die u nu leest, waarna de teksten worden gescreend en Nicole Vijgen van de dienst Marketing en Communicatie ervoor zorgt dat er een fraaie uitgave van wordt gemaakt.
9-10-2014	Uitreiking van de uitgave Uit de startblokken! tijdens de tweede Zuyd-brede-innovatiebijeenkomst in Auberge de Rousch in Heerlen.

Macroprojecten

Studiejaar 2012-2013

Aantal aanvragen ingediend: 10
Zeven faculteiten gestart per
1 september 2013:

Bèta Sciences and Technology,
Gezondheidszorg, ICT, Kunsten,
Management en Recht, Sociale
Studies en Educatie, Verloskunde

Studiejaar 2013-2014

Aantal aanvragen ingediend: 9
Vier faculteiten gestart per
1 september 2014:

Gezondheidszorg, International
Business and Communication,
Sociale Studies en Educatie,
Verloskunde

Microprojecten

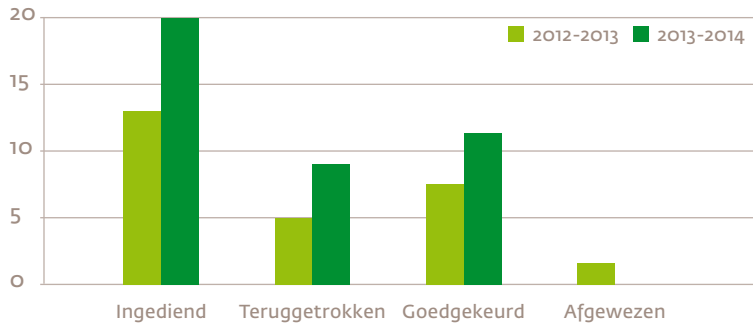
Studiejaar 2012-2013

Aantal aanvragen ingediend: 13
Aantal aanvragen teruggetrokken
door indiener na feedback: 5
Aantal aanvragen afgewezen: 1
Aantal aanvragen positief beoordeeld
en van start gegaan: 7
Goedgekeurde aanvragen afkomstig
uit de faculteiten: Gezondheidszorg (1),
Hotel en Facility Management (1),
International Business and Communi-
cation (2), Kunsten (1), Sociale Studies
en Educatie (1), Verloskunde (1)

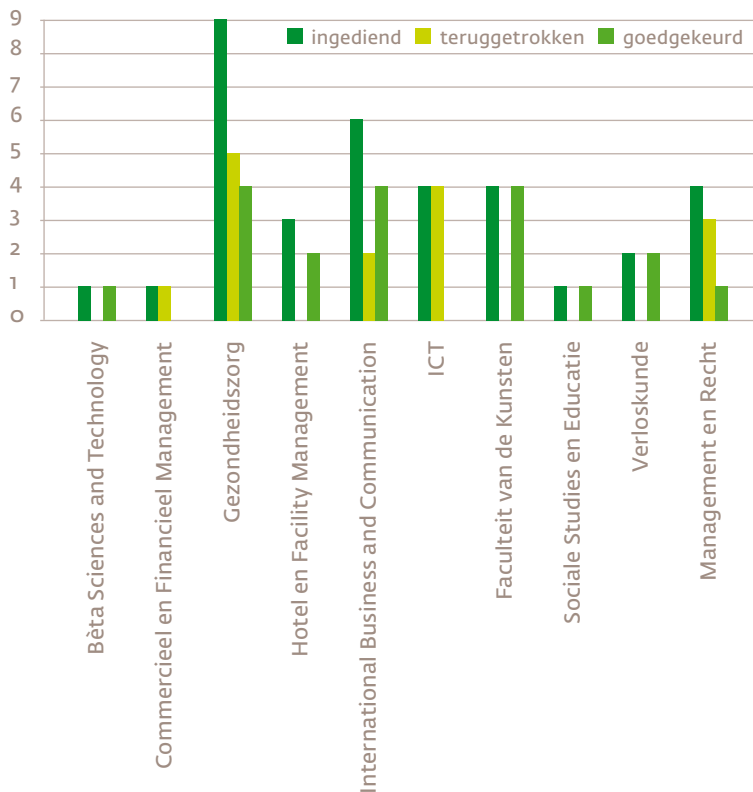
Studiejaar 2013-2014

Aantal aanvragen ingediend: 20
Aantal aanvragen teruggetrokken
door indiener na feedback: 9
Aantal aanvragen afgewezen: 0
Aantal aanvragen positief beoordeeld
en van start gegaan: 11
Goedgekeurde aanvragen afkomstig
uit de faculteiten: Bèta Sciences and
Technology (1), Gezondheidszorg (3),
Hotel en Facility management (1)
International Business and Communi-
cation (2), Kunsten (2), Management en
Recht (1), Verloskunde (1)

Overzicht status microprojecten studiejaar 2012-2013 en 2013-2014

Overzicht totaal aantal aanvragen voor microprojecten per faculteit teruggetrokken en goedgekeurd 2012-2013 en 2013-2014

Uit de tussenevaluatie met microprojectleiders blijkt globaal het volgende:

- Projectleiders zijn enthousiast over hun individuele project.
- Nagenoeg alle projecten lopen op schema.
- Projectleiders hebben vanwege verschillende intrinsiek gestuurde redenen een aanvraag ingediend.
- Projectleiders investeren meer tijd in het project dan de richttijd van 40 uur per project.
- Projectleiders zijn tevreden over de ruimte en de vrijheid die zij binnen het project krijgen om hun eigen weg te volgen. Zij ervaren weinig controlerende en financiële druk. Dit werkt positief.
- Projectleiders zijn tevreden over het opgeleverde resultaat.
- Projectleiders krijgen positieve reacties op hun werk vanuit de opleiding.
- Projectleiders zijn tevreden over de communicatie omtrent de feedback/toekenning van het microproject vanuit het programma Zuyd Innoveert.
- Projectleiders benadrukken dat het project bijdraagt aan hun eigen professionele ontwikkeling. Ontwikkelingspunten die worden genoemd zijn:
  - De eerste keer een projectaanvraag schrijven.
  - Het schrijven van de aanvraag en het verwerken van feedback vereist het structureren van gedachten.
  - Het up-to-date raken met betrekking tot thema's waarin lange tijd niet meer in is verdiept.
  - De kans om een zijspoor van de dagelijkse werkzaamheden te kunnen inslaan en hierin te kunnen verdiepen.
  - Het leren van en over nieuwe technieken en deze kennis overbrengen op studenten.
  - Het opdoen van inhoudelijke en procedurele kennis.
  - Mogelijkheden zien om naar aanleiding van het project een artikel te schrijven.
  - De uitdaging aangaan om binnen de opleiding draagvlak te creëren voor het project.
  - Het leren van het overtuigen van anderen. Zelf enthousiast zijn betekent niet dat anderen dat automatisch ook zijn.
  - Duidelijk zijn tegen personen die je bij je project wilt betrekken. Wat wordt van hen gevraagd en met welk doel?

macro- projecten

Samen Interprofessional Education mogelijk maken

Projectleider **Marianne Nieuwenhuijze**
Projectcoördinatoren **Evelien van Limbeek (foto)** en
Marijke Hendrix
Faculteit Verloskunde

Samen Interprofessional Education mogelijk maken

Wat is de aanleiding van het project?

Voor de verloskundige zorg is een goede samenwerking tussen de professionals essentieel om de kwaliteit van de zorg op peil te houden en te verbeteren. Er is een brede consensus over het belang van het centraal stellen van de zwangere vrouw en haar kind. Toch is dat niet voldoende om een goede samenwerking tot stand te brengen tussen de verschillende beroepsbeoefenaars in de verloskundige zorg. Hier liggen nog verbeterpunten.

Wat is het doel van het project?

Interprofessioneel opleiden draagt bij aan een betere samenwerking tussen professionals. Op de lange termijn heeft dit project als doel dat Interprofessional Education (IPE) een vanzelfsprekend onderdeel wordt van de curricula van de bacheloropleiding Verloskunde en van de opleidingen voor andere beroepsbeoefenaren in de verloskundige zorg. Op de korte termijn zal het project kansrijke samenwerkingspartners binnen de geboortezorg identificeren om samen met de faculteit Verloskunde interprofessioneel opleiden vorm te geven.

Wat maakt het project vernieuwend/innovatief?

In dit project wordt de samenwerking tussen opleidingsorganisaties gedegen voorbereid. Dit gaat verder dan uitwisseling van docenten en studenten. Leren van en met elkaar vanuit cliëntgecentreerde zorg staat centraal. Er wordt gericht ingezet op de meest kansrijke samenwerkingspartners en op de bijbehorende aandachtspunten met betrekking tot de samenwerking. Een ander innovatief aspect is dat het een samenwerking betreft tussen opleidingen met verschillende eindprofielen en niveaus.

Wie zijn er bij het project betrokken?

- Management, docenten en studenten van de Academie Verloskunde Maastricht
- Opleiders gynaecologie en (huisarts)geneeskunde
- Een kraamzorgorganisatie
- De opleidingen Social Work en Verpleegkunde

Hoe is het project uitgevoerd?

Een eerste verkenning van potentiële samenwerkingspartners vond plaats door enerzijds docenten te raadplegen en anderzijds door in gesprek te gaan met het managementteam. Dit leverde een voorlopige lijst van potentiële partners op. Die zijn vervolgens benaderd voor een interview. Aan de hand van een theoretisch kader op het gebied van interprofessioneel samenwerken is daarna een interviewroute ontwikkeld. De interviews werden van april tot juli 2014 uitgevoerd door docenten van de Academie Verloskunde Maastricht. Van de interviews werden audio-opnamen gemaakt, die door studenten werden uitgewerkt en samengevat. Vervolgens werden de gegevens geanalyseerd aan de hand van het theoretisch kader met als resultaat een ranglijst van de slagingskans per samenwerkingspartner en de aandachtspunten per samenwerkingspartner. In de verdere samenwerking geven deze resultaten richting aan de te zetten stappen. Deze inzichten werden verwerkt in een rapport. Eind september 2014 zullen de resultaten aan alle deelnemende partijen worden gepresenteerd.

Wat is het (voorlopig) resultaat van dit project?

Het eindrapport geeft een overzicht van kansen en belemmeringen in de potentiële samenwerking met partners binnen de geboortezorg. Deze kennis kan het managementteam inzetten om zo de meest kansrijke mogelijkheden voor IPE te realiseren.

Daarnaast is de eerste stap in het vormgeven van deze samenwerking al gezet, doordat alle partners actief hebben deelgenomen aan een interview. Door deze deelname heeft een eerste kennismaking plaatsgevonden en is IPE op de agenda gezet. Tijdens de interviews ontstonden al diverse ideeën en werden suggesties gegeven voor laagdrempelige vormen van samenwerking.

Waarom is het project interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Het vormgeven van IPE is een doel dat Zuyd-breed wordt nagestreefd. De planmatige aanpak die in dit project is gevolgd en de resultaten die dit oplevert, kunnen interessant zijn voor andere faculteiten die IPE ambiëren. Daarnaast levert het project inzichten in de meest voorkomende knelpunten en kansen bij samenwerking tussen verschillende beroepen. Hier kunnen andere faculteiten hun voordeel mee doen.

Wordt het huidige project gecontinueerd? Welke doelen/resultaten worden beoogd met de continuering van het project?

Er is een vervolgvraag ingediend bij het programma Zuyd Innoveert met als doel te komen tot uitgewerkte onderwijsactiviteiten met twee kansrijke samenwerkingspartners binnen de geboortezorg. Deze partners zullen worden geselecteerd aan de hand van de resultaten van het huidige project. De implementatie van de onderwijsactiviteiten zal samenvallen met de start van het nieuwe curriculum van de bacheloropleiding Verloskunde in september 2015.

Meer informatie?

E-mail e.vanlimbeek@av-m.nl of m.hendrix@av-m.nl

Website www.av-m.nl/midwifery-science/lopende-onderzoeken/interprofessioneel-opleiden-verloskunde-gynaecologie

De nieuwe professional in de pedagogische civil society

Projectleiders lector Goos Cardol en Miriam Stuijts
Faculteit Sociale Studies en Educatie

De nieuwe professional in de pedagogische civil society

Een samenwerkingsproject tussen opleiding en beroepspraktijk naar de betekenis van de transformatie van de jeugdzorg voor competentie-, methodiek- en toolontwikkeling

Wat is de aanleiding van het project?

Het kabinet heeft besloten dat een groot deel van de verantwoordelijkheid voor de zorg van de jeugd met ingang van 1 januari 2015 bij gemeenten wordt neergelegd. Deze transitie heeft onherroepelijk gevolgen voor de werkwijze van de sociale professional, en ook voor het curriculumprogramma van de opleiding Social Work. De bedoeling is dat de burger minder zorgafhankelijk wordt onder andere door het versterken van de eigen kracht en het meer benutten van het sociale netwerk om ondersteuningsbehoeften op te vangen.

Wat is het doel van het project?

Het project heeft als ambitie een structurele Learning Community of Practice (LCOP) te bewerkstelligen tussen opleiding, gemeente en beroepspraktijk (beleidsambtenaren, professionals, cliëntondersteuners in de jeugdzorg), om zo te kunnen voldoen aan de veranderende eisen die aan de sociale professional gesteld worden. Deze ontwikkeling is eveneens onderdeel van de implementatie van een nieuwe Jeugdwet (<http://www.internetconsultatie.nl/jeugdwet>) en er is dus geen sprake van vrijblijvendheid.

Wat maakt het project vernieuwend/innovatief?

Het wordt als probleem ervaren dat tot nu toe nergens beschreven staat hoe deze vertaalslag gemaakt moet worden. De verworven kennis binnen de LCOP kan dan ook worden gehanteerd bij een methodiekontwikkeling en bij de ontwikkeling van een training/toolkit die zowel voor de professionals als voor de opleiding van betekenis is. De LCOP heeft geen vrijblijvende status: de samenwerking tussen de diverse stakeholders wordt daarom geaccordeerd in een intentieverklaring of convenant.

Wie zijn er bij het project betrokken?

- Vertegenwoordigers van verschillende jeugdzorginstellingen uit de regio Maastricht en Weert (beroepspraktijk)
- Lector, expert-docenten en vierdejaars studenten van de opleiding Social Work
- Beleidsmedewerkers van gemeenten

Hoe is het project uitgevoerd?

In de periode september 2013 tot en met januari 2014 vond een zestal focusgroepbijeenkomsten plaats bij het Bureau Jeugdzorg in Weert en – mede vanwege de positieve ervaringen – vond eveneens een viertal focusgroepbijeenkomsten plaats bij het Bureau Jeugdzorg in Maastricht. De bevindingen vanuit deze focusgroepen zijn geanalyseerd en teruggekoppeld naar de betrokkenen in de vorm van een rapportage en een presentatie op beide locaties. In samenwerking met de betrokkenen is afgesproken welke themagebieden verder onderzocht worden als basis voor toolontwikkeling. Leden van de cliëntenraad zijn benaderd om een actieve bijdrage te leveren aan het reflecteren op de betekenis van de uitkomsten van de focusgroepbijeenkomsten.

De transitie in de jeugdzorg vraagt om verbinding. Om deze verbinding structureel vorm te geven heeft de projectgroep een werkconferentie georganiseerd op 24 juni 2014 met als doel te komen tot een opstart van een Learning Community of Practice (LCOP).

Wat is het (voorlopig) resultaat van dit project?

Vanuit de focusgroepbijeenkomsten is inzicht verkregen in de behoeften, wensen en dilemma's van beroepsprofessionals in de jeugdzorg die moeten overschakelen naar een andere werkwijze. De onderzoeksbevindingen zijn teruggekoppeld naar de diverse stakeholders. Door de projectgroep is vervolgens een 'basismodel/ontwerp toolkit' ontwikkeld. Een drietal subgroepjes met studenten heeft als afstudeerproject in samenwerking met het beroepenveld een drietal tools ontwikkeld. Tijdens een werkconferentie is er input geleverd voor de definiëring, inrichting en opstart van een LCOP. Tijdens deze werkconferentie is door de stakeholders de betrokkenheid uitgesproken om, vanuit een gemeenschappelijke doelstelling en basiswerkwijze, een bijdrage te leveren aan competentieontwikkeling en toolontwikkeling. Daarnaast heeft de projectgroep Zuyd Innoveert - Social Work een bijdrage geleverd aan congresdagen en workshops om het project onder de aandacht te brengen bij een breder publiek.

Waarom is het project interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Het ontwikkelen en opstarten van een LCOP met diverse stakeholders is geen sinecure. De projectgroep heeft hierin een bottom-up benadering gehanteerd: vanuit de analyse van authentieke beroeps casus heeft inhoudelijke reflectie plaatsgevonden vanuit verschillende perspectieven (cliënt, professionals, opleiding). Juist de verbinding van deze perspectieven heeft geleid tot een sterke behoefte aan en het besef van een meerwaarde van de samenwerking tussen de diverse stakeholders. Dat deze samenwerking geen vrijblijvendheid mag zijn is door de projectgroep structureel vertaald in de opzet van een LCOP. Volgens de

projectgroep liggen binnen de LCOP-constructie kansen, voor zowel het werkveld als voor de opleiding. Kansen om het principe van levenlang leren, het stimuleren van reflectief en innovatief handelen, en het kunnen opereren binnen een complexe en een dynamische omgeving gestalte te geven.

Wordt het huidige project gecontinueerd? Welke doelen/resultaten worden beoogd met de continuering van het project?

Naar aanleiding van de procesontwikkeling en reeds behaalde projectresultaten (september 2013 tot en met augustus 2014) heeft de projectgroep de volgende doelstellingen voor het studiejaar 2014-2015:

- (Door)ontwikkelfase toolbox
  - Het ontwikkelen van een methodisch en theoretisch onderbouwde beschrijving samen met professionals, docenten, cliënten en studenten (afstudeerkring): een 'onderlegger' van de reeds ontwikkelde en nog te ontwikkelen tools.
  - Het ontwikkelen van een tool met betrekking tot de bewustwording van en de reflectie op de consequenties van de nieuwe Jeugdwet: het juridische en beleidsmatig perspectief.
  - Het verhogen van de oriëntatie van de professional op het cliëntperspectief. Dit onderdeel scoorde relatief laag in de transcripties en analyses en werd als zodanig ook gesignaleerd door de cliëntvertegenwoordigers.
  - Het ontwikkelen van een tool die de professional helpt zich te bewegen in een geheel veranderende arbeidsomgeving waarbij verantwoordelijkheden dichterbij komen te liggen: het organisatorisch perspectief.
  - Het vormgeven van een training/tools in samenwerking met professionals, cliënten, (ICT)docenten en studenten (afstudeerkring).
- Implementatie LCOP
Het vormgeven en implementeren van een structuur voor een LCOP waarin de resultaten vanuit de LCOP betekenis krijgen voor de beroepspraktijk, voor curriculaanpassing en voor de deskundigheidsbevordering van docenten.
- Publicaties project Zuyd Innoveert - Social Work
Minimaal twee publicaties van dit project in vaktijdschriften voor het hbo.

Meer informatie?

E-mail miriam.stuijts@zuyd.nl of goos.cardol@zuyd.nl

Proactivia, businesssimulatie voor proactieve rechtspleging

Projectleider **Eric van de Luytgaarden**
Faculteit **Management en Recht**

Proactivia, businesssimulatie voor proactieve rechtspleging

Wat is de aanleiding van het project?

De samenleving juridiseert in sterke mate: juristen zijn meer aanwezig en functioneren vaker als beslissingsautoriteit. Tegelijkertijd wordt de opleiding van juristen technisch-juridischer en instrumenteler. Juristen worden reactief opgeleid als rechtsverschaffer en conflictbeslechter. Dit gaat echter voorbij aan de juridiseringstendens. Het is dan ook essentieel dat juristen eerder in processen betrokken worden. Zowel in de privésituatie als in organisaties kunnen proactieve juristen een belangrijke bijdrage leveren.

Wat is het doel van het project?

We willen studenten leren hun juridische kennis in te zetten om daarmee de inzet van juridische kennis juist zo veel mogelijk te voorkomen.

De inzet van juridische kennis draagt nu vaak te weinig bij aan de werkelijke en duurzame oplossingen van (organisatie)problemen. Proactivia traint studenten (business game in een digitale omgeving) om te interveniëren voordat juridische problemen ontstaan zijn, om juridisering zo veel als mogelijk tegen te gaan, en om daarmee het belang van de organisatie of de cliënt zo maximaal mogelijk te dienen.

Wat maakt het project vernieuwend/innovatief?

Een aantal elementen in dit project is voor juridische opleidingen innovatief:

- Het anders leren omgaan met de juridische kennis.
- Het betrekken van andere dan juridische vaardigheden bij de probleemanalyses en oplossingen.
- Het multidisciplinaire karakter; ook andere dan juridische kennis wordt aangeleerd.
- Het Euregionale en internationale karakter van het bedrijf dat gebruikt wordt in de simulatie.
- De simulatie en het vrije karakter van de module.

Wie zijn er bij het project betrokken?

- Docenten van de faculteiten Management en Recht en International Business and Communication
- Twee externe adviseurs
- Het lectoraat Recht in Europa; Recht in de Euregio
- De afdeling rechtspraktijk van de Katholieke Hogeschool Leuven in België

Hoe is het project uitgevoerd?

Drie docenten en twee externe adviseurs hebben materiaal ontwikkeld en verzameld, en een businesscase en een website voor een simulatiebedrijf gemaakt. Dit is tussentijds geëvalueerd met het management van de faculteit. De evaluatie heeft tot bijstelling geleid van het materiaal. Het materiaal van het project is in het voorjaar/zomer 2014 op Blackboard geplaatst en zal worden getoetst bij studenten en alumni in het najaar van 2014.

Wat is het (voorlopig) resultaat van dit project?

- Voor de businessgame is er een grote hoeveelheid onderwijsmateriaal verzameld en aangepast, zodat het ingezet kan worden bij het simulatiebedrijf. We zien daarin vooral een focus op competentieleden en op nieuwe vaardigheden. Dit materiaal geeft enig houvast in de simulatie die niet ontworpen is als een standaard onderwijsmodule.
- Er is een onderwijsformat bedacht dat studenten aanzet tot proactief handelen en out-of-the-box denken. Dit format is in overleg met het werkveld en de adviesraad van het lectoraat Recht in Europa; Recht in de Euregio tot stand gekomen. Het zal voor de gemiddelde student wellicht vreemd overkomen, omdat er van de student relatief veel actie verwacht wordt. Indien de student niets doet, met andere woorden als hij niet proactief is en samenwerkt in zijn/haar groepje, dan komt er niets uit. De essentie ligt in een learning community: werken aan proactieve probleemassessments en zoeken naar oplossingen binnen en buiten de kaders van het recht.
- Deze werkwijze biedt kansen en onzekerheden. De projectgroep hoopt dat het materiaal zo is ingericht dat de studenten vooral inzien dat ze meer in hun mars hebben dan ze dachten en dat ze met hun vakkennis ook andere disciplines sneller zullen leren begrijpen en hanteren.
- Er is een website gebouwd en er is een aantal interventiemomenten in de simulatie ontworpen.

Waarom is het project interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Het project is multidisciplinair en internationaal/Euregionaal van opzet. Studenten van allerlei faculteiten worden gestimuleerd om samen te werken met juridische studenten. Zo wordt een learning community geschapen waarbij samenwerken, multidisciplinair leren en proactief optreden centraal staan. Dit past goed in de onderwijsvisie van Zuyd.

Wordt het huidige project gecontinueerd? Welke doelen/resultaten worden beoogd met de continuering van het project?

Er is een vervolgvraag voor Proactivia 2.0 gedaan voor de implementatie van proactivia in het onderwijs binnen verschillende faculteiten van Zuyd. Daarnaast is als spinn-off van proactivia een onderzoek voorgesteld naar de ontwikkeling van een Zuyd-brede minor Proactieve professionalisering.

Meer informatie?

E-mail eric.vandeluytgaarden@zuyd.nl

Website www.proactivia.eu

David Soccer (eigenaar van het simulatiebedrijf) is te vinden op LinkedIn. Het materiaal dat via Blackboard wordt aangeboden, is alleen voor de betrokken docenten beschikbaar.

Van docent- gestuurd naar student-gestuurd onderwijs

Projectleider **Harald Theunissen**
Faculteit **Bèta Sciences and Technology**

Van docent-gestuurd naar student-gestuurd onderwijs

Wat is de aanleiding van het project?

De eerste studie jaren van de opleiding Elektrotechniek zijn kennisgericht. Het inzicht om deze kennis toe te passen komt pas in leerjaar 3 en 4 aan de orde. De onlangs vastgestelde onderwijsvisie van de faculteit wil van docent-gestuurd onderwijs naar meer student-gestuurd onderwijs, waarbij studenten en docenten partners in leren worden en er gestart wordt met een beroepstaak.

Wat is het doel van het project?

Dit project is de eerste stap in de ontwikkeling van een opleidingsstructuur. In het toekomstige onderwijs van de faculteit is het de bedoeling om in leerjaar 1 en 2 thematisch gestuurd onderwijs aan te bieden dat aansluit bij de zwaartepunten van de opleiding en een beroepstaak in een context plaatst. Op die manier kunnen de te ontwikkelen kennis en vaardigheden betekenisvol zijn. Samenwerkend leren, meer student-gestuurd onderwijs en een doordacht pakket van toetsing staan hierbij centraal. Daarnaast gaat het opleiden van de student hand in hand met de professionalisering van docenten.

Wat maakt het project vernieuwend/innovatief?

Beroepstaken zijn in dit project het beginpunt van leren. Klassieke instructie gaat over naar blended learning waarbij de student transformeert in een 'reflective practioner'. Vooraf ontworpen onderwijs wordt omgezet naar 'real-life' opdrachten waarbij het onderwijs overgaat van docent-gestuurd naar student-gestuurd. De docent wordt een vakinhoudelijke coach en een pedagogisch-didactische professional die op een doordachte manier onderwijs ontwikkelt.

Wie zijn er bij het project betrokken?

- Wim Brouwer (onderwijskundige/coach)
- Theo Spiertz (kernlid/docent)
- Hans Sauren (kernlid/docent)
- Ramon Jongen (docent)
- Stan Laudy (docent)
- Harald Theunissen (docent)

Hoe is het project uitgevoerd?

In blok 1 en 2 van het project kwam de kerngroep wekelijks bij elkaar om voor blok 3 en 4 een module te ontwikkelen met een omvang van 15 ec's.

De uitgangspunten waren: de profielbeschrijvingen van het domein Engineering, de BoKS (Body of Knowledge) Elektrotechniek, het landelijk competentieprofiel, het bestaande curriculum en de onderwijsvisie van de faculteit.

Als hulpmiddel voor het ontwikkelen is het 4Componenten/Instructional Design-Model (4C/ID-Model) gekozen. Om te komen tot een doorleefde integratie van de competenties is gekozen voor het competentiegericht leren volgens het model van Miller, ook wel bekend als de piramide van Miller. Dit model wordt ook als assessment-model gebruikt. Hierin wordt het leerproces aanschouwelijk weergegeven als een spiraalvormige beweging naar meer deskundig en autonoom handelen en meer bewustzijn in steeds complexere praktijksituaties. Vanuit dit model is een toetsmatrijs van acht leerdoelen ontworpen die aansluit bij het landelijk vastgestelde competentieprofiel Elektrotechniek. De docenten legden in een logboek wekelijks hun bevindingen vast en deze deelden ze in de kerngroep.

Wat is het (voorlopig) resultaat van dit project?

- Een doordachte thematische onderwijsmodule met een omvang van 15 ec's.
- Enthousiaste studenten, docenten en een enthousiast werkveld wat betreft het onderwijssysteem.
- Twee kerndocenten die als professional gezien kunnen worden voor het ontwikkelen van hedendaags onderwijs, aansluitend bij de hedendaagse student.

Waarom is het project interessant is voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Het project is met name interessant voor opleidingen van de eigen faculteit, omdat de uitkomsten van het project richtinggevend zijn voor alle toekomstige opleidingsprogramma's van de faculteit. Uiteraard is het project ook interessant voor andere opleidingen die onderwijs willen ontwikkelen met dezelfde uitgangspunten, of voor individuele professionals die kennis willen nemen van onderwijs-innovatie.

Wordt het huidige project gecontinueerd? Welke doelen/resultaten worden beoogd met de continuering van het project?

Het project wordt gecontinueerd, omdat een aantal doelen nog niet behaald zijn. Hierbij moet gedacht worden aan innovatie in de toetsen, inzet van E-learning en kennisdisseminatie.

Meer informatie?

E-mail harald.theunissen@zuyd.nl

Implementatie van interprofessioneel opleiden en samen- werken

Projectleider **Albine Moser** (foto)

Team IPOS-FG **Sandra Beurskens, Claudie Cobben, Alke Haarsma, Esther Stoffers** (Huis voor de Zorg) en **Albine Moser**

Werkgroep IPOS **Anita Stevens, Angelique Cappa**
Faculteit **Gezondheidszorg**

Implementatie van interprofessioneel opleiden en samenwerken

Wat is de aanleiding van het project?

Het aantal mensen met één of meerdere chronische ziekten stijgt, in Limburg in het bijzonder. Deze mensen komen in aanraking met meerdere professionals. Op het gebied van onderwijs wordt op internationaal en nationaal vlak benadrukt dat interprofessioneel opleiden nodig is om professionals voor te bereiden op bovengenoemde ontwikkelingen.

De faculteit Gezondheidszorg heeft de ambitie om studenten interprofessioneel op te leiden waarbij 'collaboratieve competenties' naast professioneel specifieke competenties faculteitsbreed centraal staan. 'Collaboratieve competenties' worden verworven door interprofessioneel opleiden. Interprofessioneel opleiden is gedefinieerd als: 'Interprofessional education occurs when two or more professionals learn about, from, and with each other to enable collaboration and improve health outcomes.'

Het IPOS-onderwijs is gericht op het implementeren van het facultaire speerpunt 'Interprofessioneel opleiden en samenwerken.' IPOS staat voor InterProfessioneel Opleiden en Samenwerken.

Wat is het doel van het project?

- Het opleiden van studenten met interprofessionele competenties (langetermijndoel).
- Overkoepelend faculteitsbreed onderwijs voor alle opleidingen ontwikkelen, gebruikmakend van (inter)nationale evidence.
- Het interprofessioneel onderwijs systematisch en integraal implementeren binnen alle opleidingen van de faculteit Gezondheidszorg met behulp van diverse strategieën.

Doelen tot 2014 (voor Zuyd Innoveert)

- Uitwerken van het integraal onderwijsprogramma IPOS gebaseerd op interprofessionele competenties, inclusief prestatie-indicatoren.
- Collaboratieve competenties integreren in en afstemmen op professioneel specifieke competentieraamwerken bij twee opleidingen (logopedie en verpleegkunde).
- Van elke opleiding een aantal docenten bijscholen op het gebied van interprofessioneel onderwijs.
- Er zijn pilots in bestaande Zuyd-minors uitgevoerd en er is scholing gegeven ten behoeve van levenlang leren (minor Growing Older en cursus Interprofessionele oncologie van levenlang leren).

- Relevante stakeholders worden continu betrokken: planning, uitvoering, assessment en evaluatie.
- Er zijn netwerken van duurzame samenwerking gevormd (of in vorming) met stakeholders.

Wat maakt het project vernieuwend/innovatief?

Het innovatieve van dit project ligt vooral in de stakeholderbenadering waarbij betrokkenen die een belang hebben (docenten, studenten, patiënten(organisaties) en de opleiders in praktijkinstellingen) deelnemen als partners bij de daadwerkelijke planning, uitvoering, het assessment en de evaluatie. In het algemeen worden binnen de faculteit curricula ontwikkeld en deze worden in de werkveldcommissies en opleidingscommissies gecommuniceerd. Deze commissies hebben een consultantfunctie. De nieuwe weg is dat de faculteit zich openstelt om innovatief onderwijs mogelijk te maken waarbij een kruisbestuiving tussen studenten-docenten-patiënten(organisaties)-praktijk het mogelijk maakt om relevant en betekenisvol onderwijs te creëren.

Wie zijn er bij het project betrokken?

- Facultaire werkgroep Interprofessioneel Opleiden en Samenwerken
- Docenten van de faculteit Gezondheidszorg
- Expert-docenten
- Leden curriculumcommissies van alle opleidingen
- Lectoraten Autonomie en Participatie van Chronische Zieken, Kennisontwikkeling Vaktherapieën en Technologie in de Zorg
- Stafmedewerkers van Huis voor de Zorg
- Studenten van alle opleidingen
- Stakeholders uit het werkveld

Hoe is het project uitgevoerd?

Als werkwijze werd een implementatiemodel gebruikt in combinatie met deelnemend actiegericht werken. Het implementatiemodel diende als leidraad om systematisch en gestructureerd te werk te gaan. Het deelnemend actiegericht werken betekent dat iedereen die belang heeft ook deelneemt (sluit aan bij stakeholderbenadering).

Actiegericht werken is een reflectief leerproces waarbij de volgende stappen doorlopen worden: observe, reflect, plan en act. Daarbij wordt een 'double-loop' van reflectief werken doorlopen: de actie zelf (wat) en de werkwijze (hoe). Het project heeft in de context van Zuyd Innoveert betrekking op de derde fase van het implementatiemodel: Implementatie: ontwikkeling en keuze van implementatiestrategieën en piloting.

Wat is het (voorlopig) resultaat van dit project?

- Er werden implementatiestrategieën ontwikkeld, deze waren gericht op meerdere doelgroepen (studenten, docenten, onderwijsteam, patiënten, praktijk en faculteit).
- Ontwikkelactiviteiten van IPOS onderwijs waren:
  - Beginnen met het uitwerken van een kennisbank van IPOS-onderwijsmateriaal voor alle opleidingen;
  - Beginnen met het uitwerken van verschillende vormen waarop een assessment kan worden uitgevoerd.
- Collaboratieve competenties werden geconcretiseerd, geïntegreerd en afgestemd op professiespecifieke competentieraamwerken van alle opleidingen binnen de faculteit. Ook werd een overkoepelend IP-competentieraamwerk vastgesteld.
- Er is begonnen met het schrijven van een didactische grondslag van IPOS.
- Een showcase werd doorontwikkeld en uitgetest bij stakeholders (studenten, docenten, patiënten, praktijkveld).
- Er werden twee IPOS-workshops met docenten van verschillende opleidingen verzorgd.
- Er werden twee pilots uitgevoerd: Zuyd-minor Growing Older en de cursus Interprofessionele oncologie van levenlang leren.
- Er is een denktank met studenten van alle opleidingen en een met praktijkinstellingen uitgevoerd.
- Er zijn procesevaluaties uitgevoerd.

Waarom is het project interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

- In de facultaire IPOS-werkgroep wordt samengewerkt met de faculteiten Social Studies en Educatie en Verloskunde. De curriculumcommissie van Social Studies sluit vanaf september 2014 aan bij de vergaderingen van de curriculumcommissies van de faculteit.
- Het project voor Zuyd Innoveert bij de faculteiten Social Studies en Educatie en Verloskunde richt zich ook op interprofessioneel onderwijs (evenals Faculteit der Kunsten).
- Binnen het onderwijs van Zuyd kunnen methodieken die specifiek zijn gericht op IPOS, toegepast worden bij het vormgeven van de Zuyd-minoren waarbij interfacultair onderwijs wordt verzorgd.
- Door projectmatige leervormen kan IPOS overdraagbaar zijn naar andere faculteiten, zoals de faculteiten ICT en Facility Management. Een voorbeeld hiervan is de 'Hackaton', georganiseerd door onderzoeker Susy Braun en 'Meetpunt', georganiseerd door lector Sandra Beurskens.

- Binnen de lectoraten vinden diverse onderzoeksprojecten plaats in nauwe samenwerking met het werkveld waarbij interprofessioneel samenwerken centraal staat. Deze projecten kunnen als authentieke casussen in het onderwijs gebruikt worden.
- Om de zwaartepunten en centres of Expertise van Zuyd Hogeschool goed te kunnen vormgeven is interprofessioneel samenwerken tussen de diverse disciplines (Zorg, Techniek, Economie) een voorwaarde.

Wordt het huidige project gecontinueerd? Welke doelen/resultaten worden beoogd met de continuering van het project?

Het huidige project wordt gecontinueerd en er is opnieuw een aanvraag bij Zuyd Innoveert ingediend.

De doelen tot 2015 zijn gericht op duurzaamheid, verankeren en docentenprofessionalisering:

- Structurele en integrale verankering van IPOS in de opleidingen Verpleegkunde en Logopedie. De herziene curricula van deze twee opleidingen worden vanaf september 2014 aangeboden.
- Voorbereidende activiteiten voor de structurele en integrale verankering van IPOS in de opleidingen Fysiotherapie en Creatieve Therapie. De herziene curricula worden vanaf september 2015 aangeboden. Ook de opleiding Biometrie sluit aan en zal IPOS verankeren in haar de opleiding.
- Verder uitwerken van het integraal IPOS-onderwijs:
  - De IPOS onderwijs-bank (take away) aanvullen zodat voor elke deelcompetentie een leervorm en verschillende assessmentvormen ter beschikking staan.
  - Assessment doorontwikkelen: begin maken met het uitwerken van concept IPOS gedragsindicatoren (rubrics voor assessment).
  - Beginnen met uitwerken van een concept IPOS-competentieprofiel voor docenten.
- Bij elke opleiding zeventig procent van de docenten bijscholen op het gebied van interprofessioneel onderwijs.
- Relevante stakeholders continu betrokken houden: planning, uitvoering, assessment en evaluatie.
- Netwerken van duurzame samenwerking met stakeholders versterken.

Meer informatie?

E-mail anita.stevens@zuyd.nl of albine.moser@zuyd.nl

Website www.zuyd.nl/onderzoek/lectoraten/autonomie-en-participatie/onderzoek-en-projecten/innovatieproject-ipos

Open Online Course

**Projectleiders Priscilla Machils/Dionne Stuivenberg
en Judith van Hooijdonk**

Vertegenwoordiging project Marcel Schmitz (foto)

**Projectteam Pieter Dekkers, Chris Kockelkoren,
Judith van Hooijdonk, Priscilla Machils,
Dionne Stuivenberg**

Faculteit ICT

Open Online Course

Wat is de aanleiding van het project?

De faculteit ICT is gestopt met het geven van deeltijd- en dualopleidingen. Maar de faculteit wil de huidige en potentiële studenten met interesse in een deeltijd of duale bacheloropleiding wel blijven voorzien van onderwijs op maat. Daarnaast wil de faculteit de gehele ICT-sector activeren bij de kennisvermenigvuldiging binnen de ICT. Zijn MOOC (Massive Open Online Course) en Open Educational Resources (OER) daarvoor een optie?

Wat is het doel van het project?

Het doel van dit project is om meer inzicht te krijgen in MOOC en OER. Met dit inzicht moet besloten kunnen worden in hoeverre de werkvorm MOOC door te voeren is binnen ICT-onderwijs in het hbo. Na afloop van het project moet duidelijk zijn welke technische elementen geschikt zijn (techniek/didactiek), welke stappen gemaakt moeten worden richting het team (cultuur) en het management (organisatorisch), en hoe het werkveld betrokken kan worden.

Wat maakt het project vernieuwend/innovatief?

Een MOOC creëren, publiceren en gebruiken is niet eerder gedaan binnen Zuyd. Het openstellen van onderwijsinhoud naar het publiek is vernieuwend en onderscheidend. Internationaal, maar ook nationaal wordt dit, op universitair niveau wel, maar op hbo-niveau nog niet gedaan.

Het gebruik van een MOOC brengt met zich mee dat er andere rollen gewenst zijn en een andere invulling aan bestaande rollen wordt gegeven.

Wie zijn er bij het project betrokken?

- Management, docenten en studenten
- Mensen uit het werkveld van de faculteit ICT bij Zuyd
- I-adviseurs
- SURF
- Geïnteresseerde collega's van Zuyd

Hoe is het project uitgevoerd?

- Het projectteam, bestaande uit een projectleider, I-adviseur, Instructional Media Designer, vlaggendrager en onderwijskundige, heeft een bestaande onderwijsmodule met de betrokken docenten geanalyseerd, gefragmenteerd en bekeken hoe welke onderdelen gedigitaliseerd konden worden en hoe dit in een ontworpen structuur te passen was. In verschillende sessies is samen met docenten ontworpen, gebouwd en gestructureerd aan de MOOC.

- Er zijn informatieve sessies georganiseerd bij Zuyd over OER (onder leiding van Special Interest Group Open Education van SURF).
- Het projectteam heeft gedurende het traject resources verzameld en gepubliceerd over OER, MOOC, maar ook over haar eigen procesgang. Zowel op het gebied van inhoud, als op het gebied van innovatie.
- Het overleiden van de projectstructuur (beschikbare projectleiding) en de beschikbaarheid van de docenten zijn in de uitvoering van het project obstakels geweest.
- De betrokkenheid van een Instructional Media Designer in het projectteam heeft bij de verbeteringen van andere onderwijsseenheden onverwachte voordelen opgeleverd.
- Halverwege het project is het doel van vier onderwijsseenheden verlaagd naar twee.

Wat is het (voorlopig) resultaat van dit project?

- Een geslaagde OER-sessie, waarbij collega's van verschillende faculteiten, diensten en leden van het College van Bestuur aanwezig waren om te discussiëren over de inzet van Open Onderwijs bij Zuyd.
- Een onderwijsseenheid die voor negentig procent af is in een MOOC-vorm (open en online) en die per 1 september 2014 ingezet is binnen het curriculum van de faculteit ICT. De 'M' is tijdens het ontwerpen vervallen, het bleek (nog) niet reëel te zijn om de cursus 'massaal' aan te bieden.
- Een onderwijsseenheid (deficiëntie wiskunde, Engels, Nederlands) die ontworpen is, waarvoor het materiaal er gedeeltelijk is, maar die nog in de open en online vorm geplaatst moet worden. Deze wordt afgerond in het eerste halfjaar van het schooljaar 2014-2015.
- Een website met informatie over OER en MOOC.
- Een aantal digitale mediapublicaties die buiten het project gebruikt worden.

Waarom is het project interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

- MOOC en OER kunnen op meer plekken binnen Zuyd ingezet worden.
- De manier waarop deze onderwijsseenheid is ontwikkeld (met behulp van een ontwikkelteam waarbij een Instructional Media Designer, onderwijskundige en informatiespecialist betrokken is) kan op meerdere plekken toegepast worden.
- Het onderwerp deficiëntie wiskunde, Engels, Nederlands speelt op meerdere plaatsen.

Wordt het huidige project gecontinueerd? Welke doelen/resultaten worden beoogd met de continuering van het project?

- De projectgroep gaat tijdens het studiejaar 2014-2015 aan de slag met het perfectioneren van beide onderwijseenheden onder andere naar aanleiding van de eerste ervaringen bij de daadwerkelijke uitvoering van de onderwijseenheden in de lessen.
- In het kader van het programma Zuyd Innoveert wil de projectgroep graag in het studiejaar 2015-2016 het innovatiegedeelte van het project weer oppakken door een kwalitatief onderzoek te doen naar de ervaringen en leereffecten met beide onderwijseenheden op de doelgroepen: potentiële mbo-studenten, potentiële havo/vwo-studenten, reguliere studenten en herkansers.
- Samen met het werkveld een MOOC opzetten behoort ook nog tot de wensen van de projectgroep.

Meer informatie?

Website moozi.wordpress.com of moozi.wordpress.com/2014/02/11/pitch

Operawerktheater

Projectleider **John Slangen**
Faculteit van de Kunsten

Operawerktheater

Wat is de aanleiding van het project?

De faculteit van de Kunsten streeft ernaar om zich Europees te profileren. Eén van de strategische doelen is, met het Conservatorium Maastricht als drager, het opzetten van een Europese Opera-academie. Het is een uitgelezen kans om samen met de Toneelacademie dit curriculum te realiseren in directe relatie met de beroepspraktijk, in dit geval Opera Zuid.

Wat is het doel van het project?

Op korte termijn is de doelstelling van een Europese Opera-academie te verdelen in een aantal subdoelen:

- Het verstevigen van relaties tussen de opleidingen van de faculteit van de Kunsten in Maastricht door onderling samen te werken.
- Het onder gezamenlijke verantwoording opleiden (kunstonderwijs en beroepspraktijk) van operatalenten.
- De gezamenlijke producties tot stand brengen: deze zijn voor studenten het ultieme testmoment om competenties zichtbaar te maken en bieden daarnaast de mogelijkheid van een assessment dat zich richt op een beroepsauthenticiteit situatie.

Wat maakt het project vernieuwend/innovatief?

Door de combinatie van interdisciplinaire scholing en onmiddellijke samenwerking met de beroepspraktijk (Opera Zuid) onderscheidt het operawerktheater zich van andere opera- en muziektheateropleidingen in Europa. Dit project past binnen de scope van Zuyd Innoveert: daar wordt een brede omschrijving van onderwijsinnovatie gehanteerd die zowel betrekking heeft op het verbeteren van bestaande opleidingen, als op het vernieuwen door de ontwikkeling van materialen, methodieken en concepten die nog onbekend zijn.

Wie zijn er bij het project betrokken?

- Conservatorium Maastricht
- Opera Zuid
- Toneelacademie Maastricht
- Toneelacademie, masteropleiding Regie en masteropleiding Scenografie en Theaterkostuumontwerp

Hoe is het project uitgevoerd?

Na voorbereidende gesprekken met de Toneelacademie en Opera Zuid is er een projectgroep samengesteld met mensen van het Conservatorium, Opera Zuid en de Toneelacademie: John Slangen, Miranda van Kralingen, Ann Olaerts, Adam Adriaanse, Sjeff Tilly, Frans Kokkelmans en Ingrid Broos. Tijdens de bijeenkomsten van deze groep zijn de hoofdlijnen van het curriculum vastgesteld (2014/2015) en is bekeken wat daarvan al in het studiejaar 2013/2014 te realiseren was. Naast de werkzaamheden van de projectgroep zijn er vele bilaterale gesprekken gevoerd met leden van de deelnemende opleidingen en Opera Zuid.

Wat is het (voorlopig) resultaat van dit project?

- De samenwerking tussen huistheater(gezelschap) Opera Zuid en de operafdeling van het Conservatorium Maastricht leverde de volgende workshops en lessen op:
  - Acteren
  - Repertoire - songs uit de jaren '30,'40,'50 in het Duits, Frans, Engels, en Nederlands
  - Dramaturgie - Verisme
- Er is voor het Conservatorium en voor de Toneelacademie een stageregelingsontworpen (nog ter bespreking) en een manier om vanaf het studiejaar 2014/2015 deel te nemen aan het huistheater(gezelschap) Opera Zuid.
- Met de Toneelacademie is een operawerktheater (onderwijsvorm in de Toneelacademie) georganiseerd met studenten van het Conservatorium (de masteropleiding 01 Opera) en met studenten van de afstudeerrichtingen Acteur/Regie en Theaterontwerp/Theaterkostuumontwerp.
- Het onderwerp is het toneelstuk Marat de Sade van Peter Weiss, onder leiding van regisseur Johan Doesburg. Dit stuk is in juni jongstleden in première gegaan.

Waarom is het project interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

De verschillende opleidingen van de Faculteit van de Kunsten maken gebruik van verschillende leerstijlen. Samen hebben ze met het operawerktheater één onderwijsprogramma ontwikkeld. Daarnaast worden onder gezamenlijke verantwoording (kunstonderwijs en beroepspraktijk) operatalenten opgeleid. Bijzonder aan deze samenwerking is dat hier het coöperatief leren (samenwerkend leren vanuit de diverse disciplines en afstudeerrichtingen) in een concreet en zichtbaar/hoorbaar resultaat vorm krijgt.

Meer informatie?

Tijdens de looptijd van dit project zijn er flyers, affiches en een programmaboekje verschenen. Ook is er een werkvideo-opname gemaakt van de eerste uitvoering van het toneelstuk Marat de Sade. Een exemplaar van de projectaanvraag en een verslag van de werkzaamheden kunnen worden aangevraagd via john.slangen@zuyd.nl.

Micro- projecten

Studiesucces in woord en beeld

Projectleiders Laetitia Gardeniers en Leo Montis (foto)
Faculteit Sociale Studies en Educatie

Wat is de aanleiding van het microproject?

De opleiding Social Work doet met het oog op rendement en studiesucces al veel om meer inzicht te krijgen in de studentpopulatie. Zoals het bijhouden van voortgangscijfers, uitval en de achtergrond van de studentenpopulatie. De samenhang tussen al deze gegevens ontbreekt echter. In dit microproject worden de losse data van het propedeusejaar samengebracht in één databestand. De data en informatie die verzameld worden, zijn toegankelijk voor andere opleidingen.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

Alle data die bekend waren over de propedeusestudenten van het studiejaar 2012- 2013, zoals beoordelingen (eerste en tweede kansen), achtergrondinformatie, voortgangdata, enzovoort, zijn bijeengebracht in één SPSS-bestand. Vervolgens is er met meerdere analysetechnieken inzichtelijk gemaakt welke kenmerken en verschillen er binnen het cohort aanwezig zijn en hoe deze met elkaar samenhangen.

Wat zijn de resultaten van het project?

Het resultaat van het project is een soort hernieuwde kennismaking met de bewuste jaargang, maar dan op een ander niveau. Wat zijn bijvoorbeeld de beoordelingen die de mannelijke en vrouwelijke studenten zoal krijgen? Hoe verhoudt leeftijd zich tot deze beoordelingen? Wat zijn de gemiddelde scores op bepaalde vakken en hoe verhouden deze zich ten opzichte van andere inhoud? Hoe presteren de havisten ten opzichte van de mbo-instroomstudenten? Uit het onderzoek bleek onder andere dat jonge mannelijke havisten significant slechter presteerden dan de andere studentgroepen. Vanuit de faculteit kan nu gericht bij deze groep worden ingegrepen om uitval tegen te gaan.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/ opleidingen van Zuyd?

Door de individuele kenmerken van de student te koppelen aan de resultaten die hij heeft behaald, kunnen bijvoorbeeld interventies die men als opleiding wil ondernemen om studieresultaten en studierendement te verbeteren effectiever worden ingezet. Ook de onderlinge samenhang tussen de verschillende module-onderdelen wordt veel inzichtelijker.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

De verwachtingen van de mogelijkheden van het onderzoek zijn waargemaakt. Ook de interesse en positieve reacties van collega's hebben hiertoe bijgedragen.

Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Alles wat je doet met de intentie de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren heeft een meerwaarde. Je hoeft daarbij niet altijd iets nieuws te bedenken. Het uitdiepen van een onderwerp heeft vaak net zo veel bijkomende waarde!

Meer informatie?

E-mail leo.montis@zuyd.nl

Website prezi.com/jtmwxua4msnm/kib-studiesucces-binnen-sw1

iBook van studiehandleiding als verrijking van het onderwijs

Projectleider Paulien Copper

Faculteit International Business and Communication

Wat is de aanleiding van het microproject?

In het vierde jaar van de opleiding Vertaalacademie krijgen studenten al jaren een intensieve, multimediale training. Deze training wordt de beroepsvoorbereidende week genoemd. Het studiemateriaal voor deze cursus is bij uitstek geschikt om in een iBook te verwerken.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

Om een iBook te maken is het programma iBooks Author gebruikt en waren er materialen als tekst, foto's, presentaties nodig om het iBook mee te kunnen vullen. Met de widgets in het programma kun je heel eenvoudig diverse media toevoegen en interactieve afbeeldingen of zelfs 3D-modellen maken. Als iemand zelf handig is met programmeren, zijn de mogelijkheden eindeloos. Het iBook is

vooral een naslagwerk geworden voor studenten die de cursus al hebben gevolgd. Het is de bedoeling om het iBook dusdanig vorm te geven dat het in het studiejaar 2014-2015 ook in andere lessen gebruikt kan gaan worden.

Wat zijn de resultaten van het project?

Het iBook bevat instructies, oefeningen, Keynote-presentaties, fotoboeken, YouTube-filmpjes, en links naar bedrijven, sprekers en allerlei andere informatieve websites. Het afgelopen jaar is er gezocht naar andere mensen die iBooks maken of gebruiken in het onderwijs. Zo kwamen wij in contact met de onderwijsafdeling van de Apple Store (Apple Professional Development) en het EdLab van de Universiteit Maastricht. Er bleken allerlei mogelijkheden te zijn om samen te werken. Ervaringen en tips worden nu regelmatig uitgewisseld. Zo wordt het iBook via het iTunesU-account van de Universiteit Maastricht gepubliceerd (ter inzage/gebruik voor/door studenten) en worden de mogelijkheden voor een gezamenlijk onderzoek onderzocht.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Het is een manier om bestaand lesmateriaal in een totaal andere vorm aan te bieden; het zorgt voor nieuwe ideeën en biedt andere mogelijkheden. E-books, apps, games, enzovoort worden steeds vaker ingezet om het onderwijs te verrijken, dus is het goed om er ervaring mee op te doen. De technologie ontwikkelt razendsnel: toen dit microproject van start ging, kon je iBooks alleen op iPads lezen, inmiddels kan dat ook op MacBooks. En over een jaar zijn er vast weer nieuwe mogelijkheden bijgekomen.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

Het microproject was een welkome stok achter de deur om dit idee uit te voeren. Er is veel meer uitgekomen dan van tevoren was gedacht: door de belangstelling van buiten Zuyd en de technologische ontwikkelingen stopt het project ook niet nu de eerste versie van dit iBook af is.

Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Gebruik je microproject ook om je eigen deskundigheid te bevorderen, dus doe vooral iets wat je nog niet kunt. Zoek naar mogelijkheden en niet naar belemmeringen: begint eer ge bezint!

Meer informatie?

E-mail paulien.copper@zuyd.nl

Vereenvoudigen van inzage schriftelijke toetsen met Toolbox Inzage 2.0

Projectleider Jos Maas
Faculteit Hotel en Facility Management

Wat is de aanleiding van het microproject?

Met dit microproject willen we het proces van inzage van schriftelijke toetsen vereenvoudigen en verbeteren.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

Momenteel zit het project nog steeds in de ontwikkelfase. De benodigde functionaliteiten zijn technisch nog niet ingewikkeld, omdat het meer tijd kost dan verwacht om ze te maken. Naar verwachting kan tijdens de eerste toetsperiode van studiejaar 2014-2015 de toolbox Inzage 2.0 gebruikt gaan worden.

Wat zijn de resultaten van het project?

- Toolbox Inzage 2.0
- Vereenvoudiging van het inzageproces, zowel voor de student als voor de docent.
- Meer transparante inzage en toetsing.

De verwachting is dat het aantal verzoeken aan de Examencommissie met deze vereenvoudiging van het inzageproces van schriftelijke toetsing significant zal afnemen.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Op vernuftige wijze worden in dit project verschillende bestaande IT-toepassingen gecombineerd, waardoor de inzage van schriftelijke toetsen tijd- en plaats-onafhankelijk kan worden uitgevoerd. Kans op fraude met scoreformulieren tijdens de inzage is er nagenoeg niet. Het bespaart de organisatie en de student tijd en middelen.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

Nog niet alle verwachtingen zijn waargemaakt. Wel zijn de verwachtingen alleen maar gestegen.

Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Houd rekening met langdurige interne beslissingsprocessen bij IT-projecten.

Meer informatie?

E-mail jos.wm.maas@zuyd.nl

Narrowcasting voor verbetering van interne communicatie @Zuyd

Projectleiders Dave Krapels (docent, rechts) en Kees van Lierop (student, links)
Faculteit van de Kunsten

Wat is de aanleiding van het microproject?

In de Zuyd community worden veel mooie dingen voortgebracht, maar we weten vaak niet van het bestaan ervan. Narrowcasting (informatieschermen) is een kansrijk communicatiemiddel om dit op te lossen, maar dit kan niet in de huidige vorm: audio ontbreekt, vaak is er meer tekst dan beeld en is het niet in de juiste omgeving geplaatst. Met dit project willen wij hier iets aan doen.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

Er is eerst vooronderzoek gedaan waarbij met veel mensen is gesproken en de projectkaders zijn geschetst. Verder is er een keuzeproject CMD Solutions voor derdejaars studenten van gemaakt, waarbij de dienst Marketing en Communicatie de opdrachtgever werd en de projectleider als sparringpartner fungeerde.

Specialisten zoals Tom Meulendijks van het bedrijf Mediablenders werden erbij betrokken om de studenten technisch te coachen. De studenten hebben de gebruiker centraal gesteld en zijn vervolgens de informatiebehoeften en de mensenstromen in de gebouwen gaan onderzoeken.

Wat zijn de resultaten van het project?

Het resultaat is een volledig werkend en inzetbaar prototype van een narrowcastingsysteem op maat, waarbij de gebruiker (de kijker) zelf kan bepalen welke content hij wil zien. De content (tekst, foto, beeld) is eenvoudig te beheren via internet en de oplossing is schaalbaar wat betreft het aantal schermen, gebruikers en kanalen. Het demomodel is gereed en kan vanaf september 2014 gebruikt en getest gaan worden op diverse locaties. Hier worden diverse diensten en faculteiten bij betrokken. Het is nog niet gelukt om gerichte audio toe te voegen (die als een soort 'geluidsdouche' werkt).

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Als we binnen Zuyd op de hoogte zijn van waar 'we' allemaal mee bezig zijn (projecten en successen), neemt de kans toe dat we trots worden, dit uitdragen en (nog) zinvoller gaan samenwerken. Het innovatieve zit hem in het feit dat bestaande oplossingen worden aangepast.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

De verwachtingen van dit project zijn gerealiseerd, dat komt onder andere omdat dit project goed en tijdig in de jaarinzet is gestopt.

Tip voor toekomstig microprojectleiders?

Betrek collega's, studenten en alumni bij het project en houd in ieder geval nauw contact met de dienst Marketing en Communicatie. Voor innovatie is draagvlak nodig.

Meer informatie?

E-mail dave.krapels@zuyd.nl of danielle.strijp@zuyd.nl

Waarschijnlijk zijn de schermen binnenkort ook te vinden op het Zuyd-brede evenement Kennis in Bedrijf.

Vierstappenmodel voor vaardigheidsonderwijs

Projectleiders Emer Hageraats en Karin Theeuwen
Faculteit Verloskunde

Wat is de aanleiding van het microproject?

Binnen het vaardigheidsonderwijs bestaat geen eenduidigheid in de manier waarop docenten vaardigheden aanleren. Voor studenten is deze diversiteit verwarrend. Onder docenten en flexmedewerkers bestond daarom de behoefte aan een methode voor het eenduidig aanleren van vaardigheden oftewel aan didactische scholing binnen het vaardigheidsonderwijs.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

Het project betrof een scholing van 22 vaardigheidsdocenten van de Academie Verloskunde Maastricht en een scholing van vijf flexmedewerkers die participeren in het vaardigheidsonderwijs van de Academie Verloskunde Maastricht. Er is een workshop gegeven aan alle vaardigheidsdocenten met een advies ter voorbereiding op het vaardigheidsonderwijs. De deelnemers kregen 'take home messages'. Na afloop van de workshop werden mondelinge en schriftelijke evaluaties gehouden. Studenten vulden een vragenlijst in om deze nieuwe manier waarop het vaardigheidsonderwijs wordt aangeboden, te evalueren. De uitkomsten van de evaluaties werden geanalyseerd en binnen de PDCA (Plan Do Check Act) uitgezet. Terugkoppeling vond plaats in de organisatie.

Wat zijn de resultaten van het project?

Het project is enthousiast ontvangen en uit de evaluatie bleek dat de deelnemers zeer enthousiast waren. Dit project heeft een nieuwe trend gezet: het bood een mogelijkheid tot intervisie onder docenten en er is aandacht gekomen voor een beproefde en eenduidige aanpak bij het aanleren van vaardigheden. De evaluaties van de studenten worden momenteel nog verwerkt. De eerste indrukken hiervan zijn eveneens zeer positief.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Het vierstappenmodel creëert een optimale leersetting voor beroepsgerelateerde vaardigheden en is toepasbaar bij enkelvoudige vaardigheden (zoals bijvoorbeeld het opmeten van de bloeddruk) tot zeer complexe vaardigheden (zoals het sluiten van perineumlaesies) binnen uiteenlopende vakopleidingen.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

Dit microproject heeft de mogelijkheid geboden om het vaardigheidsonderwijs een nieuwe kwaliteitsimpuls te geven. Het enthousiasme voor dit project bij de projectgroep kwam terug tijdens de workshops en in de reacties van docenten en studenten.

Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Het cijfermatig verwerken van de evaluaties kost meer tijd dan vooraf verwacht. Probeer in een begroting risicomanagement in te bouwen.

Meer informatie?

E-mail k.theeuwen@av-m.nl of emer.hageraats@av-m.nl

Muziekcursus voor autistische kinderen

Projectleider Kathinka Poismans
Faculteit Gezondheidszorg

Wat is de aanleiding van het microproject?

Muziektherapie, zo blijkt uit onderzoek, is effectief bij autisme en samen muziek maken werkt bovendien preventief bij sociale isolatie en gedragsproblemen. Sommige ouders van autistische kinderen vermoeden wel dat muziek(therapie) hun kind zou kunnen helpen, maar waarvoor en hoe precies is hun onduidelijk. De weg naar een muziektherapeutische behandeling of toegepaste muziekactiviteit (beiden aangeboden door een muziektherapeut) is voor hen onduidelijk of helemaal niet te vinden.

Daar komt bij dat muziektherapie bij veel ouders nog onvoldoende bekend is. Dat geldt zeker wanneer de kinderen niet binnen hun school of behandelinstituut te maken krijgen met muziek(therapie). Ouders zullen dan ook niet snel naar een particuliere muziektherapeutische praktijk stappen, hoewel die er wel zijn. Er worden dus kansen gemist door kinderen en ouders. Door het aanbieden van een muziekcursus die speciaal voor deze doelgroep is ontwikkeld, komen kinderen en ouders tot een muzikaal spel en ervaren zij wat dit met het kind en hun relatie doet.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

Het project is uitgevoerd door twee vierdejaars studenten Creatieve Therapie in het kader van hun afstudeeronderzoek. De projectleider begeleidde hen omdat zij de cursus vroeger zelf gegeven heeft. Ze weet wat er allemaal nodig is om uiteindelijk een cursus te kunnen starten, te geven en af te ronden. De studenten hebben kostenramingen gemaakt, acquisitie gedaan, financiën geregeld, de cursus gegeven en adviezen opgesteld. Daarnaast hebben ze alles in rapportages en verslagen verwerkt, zodat het hele proces transparant was.

Wat zijn de resultaten van het project?

Ten eerste is de cursus er daadwerkelijk gekomen; er hebben twaalf personen aan meegedaan (zes kinderen en zes ouders). De cursus is met alle betrokkenen geëvalueerd en daaruit bleek dat de cursus naar ieders tevredenheid is afgerond. De studenten hebben een draaiboek gemaakt dat als handleiding kan dienen voor studenten die in het studiejaar 2014-2015 de cursus zullen geven. De rol van de projectleider als begeleider wordt dan kleiner en de cursus zal in de toekomst onafhankelijk van de projectleider gegeven kunnen worden. In het studiejaar 2014-2015 wordt een opzet gemaakt om de muziekcursus vanuit de opleiding Creatieve Therapie (beeldend vormen) aan te bieden.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

De cursus op zichzelf is niet innovatief. Wel nieuw in de opleiding Creatieve Therapie is de mogelijkheid voor studenten ervaring op te doen met het ondernemerschap en hen daarbij binnen een niet-zorggerelateerde omgeving werkzaam te laten zijn.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

De studenten hadden van te voren niet verwacht dat het zo veel werk was om een project op poten te zetten. Studenten bieden ook nazorg aan ouders in de vorm van adviezen. Een student gaat onderzoek uitvoeren naar het effect van de cursus. Hij gaat kijken of er verschil is waar te nemen bij de muziektiming bij kinderen naar mate het aantal bijeenkomsten toeneemt. Hoofddoel is om een dergelijke aanpak uit te breiden naar andere cursussen (bijvoorbeeld dans) voor andere doelgroepen.

Tip voor toekomstig microprojectleiders?

Overweeg goed welke voortzetting het project in de toekomst, als het geld op is, kan krijgen.

Meer informatie?

E-mail kathinka.poismans@zuyd.nl

Zuyd goes East!

Projectleider Robin Sterk

Faculteit International Business and Communication, Lectoraat Recht in Europa;
Recht in de Euregio

Wat is de aanleiding van het microproject?

Binnen de faculteit International Business and Communication van Zuyd bestonden al verschillende samenwerkingsinitiatieven met de regio Midden- en Oost-Europa. Zo is er zowel bij European Studies (ES) als International Business (IB) een keuzevak Russisch, zijn er uitwisselingsovereenkomsten met bijvoorbeeld Letse, Tsjechische en Hongaarse instellingen en werkt IB samen met Nizhny Novgorod in Rusland. Ook zijn er studenten die zich tijdens hun uitwisselingsperiode, afstudeeronderzoek en/of stage verdiepen in deze landen. Er bestond echter géén doorlopende leerlijn in die richting, terwijl de arbeidsmarkt echter aangeeft behoefte te hebben aan meer specialisten voor deze regio. Dit is ondermeer de mening van Esther de Lange, lid van het Europees Parlement en voorzitter van de werkveldcommissie European Studies.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

Door de projectleider werd veel deskresearch gedaan naar vergelijkbare programma's elders, zowel nationaal als internationaal. Daarnaast werd er fieldresearch uitgevoerd door de bevindingen en plannen voortdurend te toetsen aan de inzichten van collega's, (oud)studenten en externe deskundigen. Tijdens Kennis in Bedrijf 2013 zijn de contouren van een nieuw studietraject gepresenteerd aan een breed publiek. Dat leverde veel bruikbare input op.

Wat zijn de resultaten van het project?

Uiteindelijk liep het project uit op een nieuw studietraject voor de regio Midden- en Oost-Europa. Binnen dit studietraject kunnen speciaal voor dit traject geselecteerde studenten van de opleiding European Studies bestaande onderdelen zoals uitwisseling, stage, stageonderzoek en scriptie 'inkleuren' met een Midden- of Oost-Europese touch. Bovendien zijn er keuzevakken die zich specifiek richten op de regio Midden- en Oost-Europa: Russian Language and Society, een masterclass (ook voor uitwisselingsstudenten en studenten International Business met Rusland als specialisatie) én een studiereis naar Boedapest. Studenten die via dit studietraject minstens dertig studiepunten verzamelen, krijgen bij het afstuderen een extra vermelding (Midden- en Oost-Europa specialist) op het getuigschrift en/of een aparte verklaring. Nieuw is de masterclass van drie ec's in het vierde studiejaar van de opleiding European Studies. Tijdens deze masterclass gaan studenten zeven weken lang onder leiding van docent Natasha Gousseva en een aantal gastdocenten uitvoerig in op de landen Rusland, Oekraïne, Polen, Moldavië en Georgië. Hierbij komen thema's aan de orde als geo-politiek, interculturele vooroordelen en business life.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

De implementatie van een nieuw studietraject gericht op de regio Midden- en Oost-Europa sluit aan bij:

- de ontwikkeling die met minoren in gang is gezet, namelijk verbreding, verdieping, profilering;
- de Zuyd-brede wens om recht te doen aan maatschappelijke ontwikkelingen, het toegenomen belang van de regio Midden- en Oost-Europa en van Rusland in het bijzonder;
- de nadruk, mede via het Lectoraat Recht in Europa; Recht in de Euregio, op Europees burgerschap in dit geval de integratie van nieuwe EU-lidstaten;
- de participatie van Zuyd in de Kennis-As Limburg.

Zuyd goes East wordt in brede kring gezien als een geslaagd project en het kan als voorbeeld dienen voor soortgelijke initiatieven.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

De verwachtingen zijn zeker waargemaakt. In eerste instantie leek het implementeren van een nieuwe minor de gewenste uitkomst. Uiteindelijk werd een complete leerlijn ontwikkeld: een studietraject van dertig EC/studiepunten met daarin een masterclass en een studiereis.

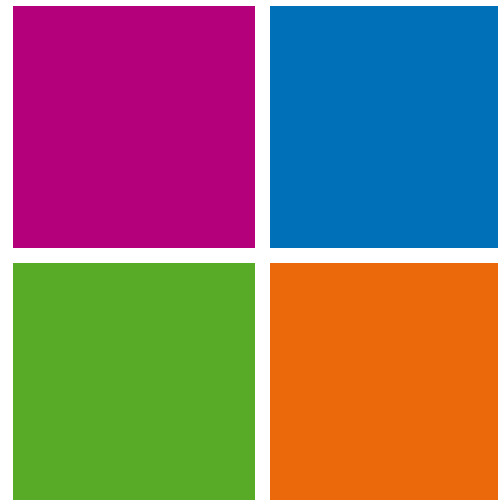
Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan. Louis van Gaal kan daarover meepraten.

Meer informatie?

E-mail robin.sterk@outlook.com, lies.deregt@zuyd.nl of n_guseva@inbox.ru

Website www.europeanstudies-maastricht.eu

Zukunft Deutschland

Projectleider Anja Spurk

Faculteit Internationel Business and Communication

Wat is de aanleiding van het microproject?

De doelstelling van het project is om het belang van de Duitse taal te onderstrepen en om studenten van de opleiding European Studies de mogelijkheid te bieden Duitsland in al zijn facetten te leren kennen. Dit betekent dat bedrijven, organisaties en steden bezocht moeten worden en dat gastsprekers uitgenodigd moeten worden. Hiervoor ontbreekt in het normale curriculum tijd en ruimte, dit project biedt de mogelijkheid dit wel te doen.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

De voorbereidingsfase verliep goed. We zijn nog in volle afwachting van het verloop tijdens de uitvoerende fase.

Wat zijn de resultaten van het project?

Er hebben zich voldoende studenten aangemeld voor het programma. Deze studenten gaan in september 2014 na een intensieve voorbereiding van start.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Het project is innovatief omdat het een vakoverstijgend project is, met de nadruk op economie, politiek, cultuur en kennis van het land en zijn volk. Ook voor bijvoorbeeld studenten die gekozen hebben voor het vak Duits als moderne vreemde taal van de opleidingen International Business en de Vertaalacademie is dit zeer zeker een interessant project.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

Er is voor dit project een uitgebreid en interessant programma voor de studenten samengesteld en de uitvoering wordt hopelijk een groot succes.

Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Overleg of brainstorm met collega's, bouw een netwerk op en ga naar bijeenkomsten die interessant kunnen zijn voor het project.

Meer informatie?

E-mail anja.spurk@zuyd.nl

Ontwikkeling online platform voor internationale onderzoeksdata

Projectleider Ed Overes

Faculteit International Business and Communication

Wat is de aanleiding van het microproject?

Het delen van internationale onderzoeksdata leidt tot een toename van cross-culturele kennis en tot een internationaal curriculum. Daarnaast willen we met dit project de samenwerking tussen opleidingen vergroten.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

Het project is vooral uitgevoerd door simpelweg te doen en door praktische problemen op te lossen. Samen met docent Pascal Slaats van de faculteit ICT hebben studenten aan verschillende aspecten van de community gewerkt (data-modellen, management, marketing). Daarnaast is in samenwerking met marktpartijen en partneruniversiteiten een pilot-onderzoek opgezet, waarvan de resultaten waarschijnlijk in september 2014 gepresenteerd worden.

Wat zijn de resultaten van het project?

Internationaal is er veel belangstelling voor deze community. Het idee lijkt niet zo innovatief, maar er blijkt niets vergelijkbaars te zijn. Er is namelijk wel een grote behoefte om gezamenlijk onderzoek te doen en primaire data te verzamelen en te hergebruiken. Er is zelfs een marktpartij die hierin wil investeren. De grootste uitdaging ligt, hoe vreemd dat ook klinkt, in het creëren van draagvlak binnen Zuyd; dat bleek niet zo voor de hand te liggen als was verwacht

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Het project is innovatief, omdat elke faculteit/opleiding zou moeten kijken naar een betere aansluiting en samenwerking met andere opleidingen. Dit project is daarvoor een soort proeftuin geweest. Daarnaast worstelen de meeste opleidingen met het verhogen van de kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek door studenten.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

De verwachtingen zijn deels wel, deels niet uitgekomen. Wel, omdat er geweldig veel is geleerd. Niet, omdat er onvoldoende steun binnen Zuyd is voor het uitvoeren van vervolgacties.

Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Ga er niet vanuit dat toekenning van het project ook betekent dat er draagvlak voor is. Werk daaraan!

Meer informatie?

E-mail ed.overes@zuyd.nl

EMERGO-toolkit: klinisch redeneren in de verloskundige praktijk

Projectleiders Evelien van Limbeek en Tamar van Haaren
Faculteit Verloskunde

Wat is de aanleiding van het microproject?

Vanuit een interesse in nieuwe onderwijsvormen waarbij klinisch redeneren sterker wordt neergezet, kwamen de projectleiders in aanraking met de EMERGO-toolkit. EMERGO is een door de Open Universiteit ontwikkelde Efficiënte Methodiek voor ontwikkeling van ERvaringsGericht Onderwijs. De methode is daarmee geschikt voor het aanleren van complexe vaardigheden.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

Er is voor dit project samenwerking gezocht met Hans Hummel en Aad Slootmaker van de Open Universiteit waar de EMERGO-toolkit werd ontwikkeld. Zij

gaven gedurende het project adviezen. Vervolgens is er een casuïstiek ontworpen samen met collega-docenten en werden de diverse elementen voor de toolkit ontwikkeld (video-opnamen, foto- en beeldmateriaal, scripts en de theoretische onderbouwing). De planning is om de casuïstiek in het studiejaar 2014-2015 te testen bij docenten en studenten. Gedurende de ontwikkeling werd het team steeds geïnformeerd via presentaties tijdens teambijeenkomsten en teamdagen.

Wat zijn de resultaten van het project?

Er is een 'showcase' ontwikkeld, waarmee getoond kan worden op welke manier EMERGO ingezet kan worden om een complexe cognitieve vaardigheid als klinisch redeneren aan te leren bij de studenten Verloskunde. Daarnaast is er ervaring opgedaan met het gebruik van de EMERGO-methodiek binnen het onderwijs. Hierdoor zijn er meer mogelijkheden zichtbaar geworden voor toepassing van de methodiek in de bacheloropleiding Verloskunde, zowel op het gebied van klinisch redeneren als daarbuiten.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Het innovatieve van dit project zit hem in de toepassing van nieuwe technologieën in het onderwijs. EMERGO is ontwikkeld voor het aanleren van complexe vaardigheden, maar beperkt zich daarmee niet alleen tot zorggerelateerde vraagstukken. De methodiek zou ook goed toepasbaar zijn binnen andere opleidingen van Zuyd.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

De verwachtingen van dit project zijn waargemaakt. Ruimte creëren voor een microproject binnen de dagelijkse werkzaamheden blijft een uitdaging, omdat de projecturen snel op zijn.

Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Een microproject biedt de kans om daadwerkelijk aan de slag te gaan met een innovatief idee. Zorg wel voor een goede projectafbakening, want ideeën groeien snel buiten de grenzen van een microproject en dat maakt investering van eigen tijd noodzakelijk.

Meer informatie?

E-mail e.vanlimbeek@av-m.nl of t.vanhaaren@av-m.nl

Verbetering beoordeling portfolio's

Projectleider Magda van Gastel
Faculteit Gezondheidszorg

Wat is de aanleiding van het microproject?

Verpleegkundig specialisten gebruiken tijdens hun tweejarige duale masteropleiding Advance Nursing Practice een portfolio om hun leertraject en competentiegroei vast te leggen. De portfoliobeoordelingen worden in samenwerking met de student, de praktijk en de docent vastgesteld. Alle betrokkenen hebben behoefte aan een heldere beschrijving van de inhoud van de beoordeling, de procedure en het eindniveau.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

- In fase 1 hebben vier docenten één portfolio beoordeeld. Met de resultaten is het beoordelingsinstrument aangepast en zijn afspraken gemaakt over het gebruik hiervan.
- In fase 2 zijn de beoordelingen van vier portfolio's door een collega en een student vergeleken met de beoordeling van de docent-begeleider. Ook gaven

studenten feedback op de beoordeling van de docent-begeleider. De ervaringen en resultaten zijn besproken in focusgroepbijeenkomsten.

- In fase 3 zullen vier praktijkopleiders adviseren welke portfolio-onderdelen de kern vormen voor het eindniveau van de verpleegkundig specialisten. Deze focusgroep heeft in juli 2014 plaatsgevonden.

Wat zijn de resultaten van het project?

Op basis van het aangepaste beoordelingsinstrument (fase 1) zijn in fase 2 de beoordelingen uitgevoerd. De focusgroepen leverden de volgende conclusies op:

- De eindbeoordelingen verschilden onderling nauwelijks; er waren vooral variaties in de weging van onderdelen zichtbaar.
- Beoordelingen dienen narratief onderbouwd te zijn, met tops en tips.
- Essentiële onderdelen zijn: een leercurve (zichtbaar in de samenhang tussen selfassessment, planning leertraject, bewijzen en reflectie), consistentie tussen de onderdelen, een eigen 'kleuring' per student en uitgebreide feedback van relevante peers en patiënten.
- Een goed portfolio bevat een zinvolle eigen kleuring per student, afgestemd op zijn/haar praktijkopleiding en visie. Kwaliteit van bewijzen gaat boven kwantiteit.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Andere opleidingen kunnen met deze werkwijze en resultaten hun eigen portfoliogebruik, beoordelingsprocedure en -instrumenten evalueren en bijstellen. De inbreng van de studenten en de praktijk bevorderen een beleid en uitvoering die door iedereen gedragen wordt.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

Door het microproject konden vragen omtrent portfoliobeoordelingen beantwoord worden: alle betrokkenen verklaren profijt te hebben gehad van het onderzoek.

Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Zorg voor voldoende draagvlak in alle fases van het project. Vergeet de inbreng van studenten en de praktijk vooral niet.

Meer informatie?

E-mail magda.vangastel@zuyd.nl

Didactische inzet van audiovisuele middelen in het gitaaronderwijs

Projectleider Frans Gulikers
Faculteit van de Kunsten

Wat is de aanleiding van het microproject?

Al lange tijd bestond de wens om audiovisuele ondersteuning en feedback in te zetten bij het gitaaronderwijs binnen de opleiding Docent Muziek van het Conservatorium Maastricht. Het microproject heeft dit mogelijk gemaakt.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

Het project wordt uitgevoerd in verschillende fases. Het is de bedoeling dat het project eind 2014 is afgerond en geëvalueerd.

- De eerste fase bestond uit een oriëntatie over hoe het project technisch het beste kon worden vormgegeven. Met name de samenwerking met Frans Roovers (ICTO-adviseur Zuydplein) leverde veel bruikbare input op.

- De tweede fase bestond uit het opnemen van korte instructiefilmpjes en het bouwen van een website (www.domugitaar.com). Op basis van feedback van collega's en studenten werd de website en de inhoud daarvan steeds aangepast.
- De derde fase start in het studiejaar 2014-2015. Instructie zal deels via de website en deels buiten de les gebeuren. Video-opnames van studenten die gemaakt zijn tijdens de les zullen beschikbaar zijn via het beveiligde deel van de website. Studenten kunnen op deze manier op ieder moment hun eigen spel vergelijken met de video-opnames.

Wat zijn de resultaten van het project?

Er wordt gehoopt op een resultaat waarbij met gelijke inzet een beter leerrendement kan worden behaald. Nu al vindt een deel van de instructie plaats met ondersteuning van de website en buiten de gitaarles ('Flipping the classroom'). Hierdoor kan tijdens de les meer tijd worden besteed aan onder andere de artistieke ontwikkeling van de student.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Het is voor het eerst dat bij de opleiding Docent Muziek videofeedback een integraal onderdeel van de instructielessen vormt. Ook binnen Zuyd worden videobeelden als ondersteuning bij het leren van vaardigheden nog weinig gebruikt, terwijl het veel mogelijkheden biedt.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

Tot nu toe verloopt het project boven verwachting goed.

Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Praat met name tijdens de beginfase met zo veel mogelijk mensen over het project. Ga niet het wiel opnieuw uitvinden.

Meer informatie?

Website www.domugitaar.com

Gamificatie leer- en feedback-processen Hotel Management School Maastricht

Projectleider Bart van Linder
Faculteit Hotel en Facility Management

Wat is de aanleiding van het microproject?

Kennis wordt in het onderwijs nog te vaak face-to-face of via boeken overgedragen, terwijl we weten dat jongeren tot hun 21-ste maar liefst 10.000 uur gamen. Het delen van specifieke kennis en informatie zou via 'gamificatie' op een meer 21-ste eeuwse wijze kunnen worden aangeboden. Denk bijvoorbeeld aan een quiz over kennis van wijnen, hygiëneregels, etiquette of over marketing- of businessmodellen.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

De eerste serieuze test is onlangs uitgevoerd met het spel 'Boost yourself to a higher level of hospitality'. Dit spel is gebaseerd op het spel 'boter, kaas en eieren'.

De boter, kaas en eieren zijn vervangen door negen kennis- en vaardigheidsgebieden met elk vijftig vragen en opdrachten. Bijna alle docenten hebben hieraan een bijdrage geleverd. Hun kennis is nu verwerkt in vierhonderdvijftig kaartjes. Met die kaartjes gaan nieuwe studenten tijdens de Boostcamp (nieuwe opzet introductieweek) aan de slag om zo een goed beeld te krijgen van wat hun te wachten staat tijdens de opleiding. Ze spelen in teams tegen elkaar. Het spel kan daarna een vast onderdeel van het curriculum worden waarbij de kaartjes kunnen worden aangepast aan nieuwe inzichten.

Wat zijn de resultaten van het project?

Het resultaat van dit project is een concreet spel dat zo leuk en spannend is dat je niet in de gaten hebt dat je er veel van leert. De student merkt vanzelf op welke gebieden hij al veel kennis en vaardigheden heeft en waar hij nog veel te leren heeft. Nieuwe studenten krijgen tijdens het spelen een goed beeld van wat zij tijdens de opleiding kunnen verwachten.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

De Hotel Management School Maastricht wil studenten en gasten laten kennismaken met 'the next step in hospitality'. Met de gamificatie van een deel van het onderwijs laat de opleiding zien dat zij voorop loopt in de wijze waarop je studenten kunt opleiden en trainen. De spelvreugde en ambiance die games oproepen, passen heel goed bij de 'moodmakers' in gastvrijheid die de opleiding wil uitstralen. De Hotel Management School Maastricht wil daarbij niet een instituut zijn dat alleen kennis reproduceert, maar een instituut dat zelf nieuwe wegen onderzoekt en kennis deelt met de branche/samenleving. Het gameconcept dat is ontwikkeld zou heel goed door andere opleidingen gebruikt kunnen worden.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

Uit de enthousiaste reacties van de studenten op het spel blijkt dat de verwachtingen zijn overtroffen.

Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Baken het project goed af en betrek andere docenten erbij. Zorg voor een succeservaring, want dat biedt de grootste kans dat innovatie geen eendagsvlieg wordt.

Meer informatie?

E-mail bart.vanlinder@zuyd.nl

Design en ontwikkeling van Zuyd Global Competences

Projectleiders Ronnie Minnaard en Barbara Piškur
Faculteit Gezondheidszorg

Wat is de aanleiding van het microproject?

Diverse ontwikkelingen in het hoger onderwijs, zowel binnen als buiten Nederland, beïnvloeden de gekozen onderwijsvormen en toetsing. Internationalisering is op dit moment één van die gebieden die binnen Zuyd volop in beweging zijn. Zuyd stimuleert opleidingen om meer aan internationalisering van het curriculum te doen met als doel 'global professionals' op te leiden. Wat opvalt is dat de competenties (global competences) die een dergelijke professional moet bezitten, in de opleidingen nauwelijks uitgewerkt zijn en daardoor ook niet meetbaar zijn. Een set global competences moet het opleiden gemakkelijker maken om nieuw internationaliseringsonderwijs te ontwikkelen en dit onderwijs beter toetsbaar maken.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

Dit microproject is de voorbereidende fase van een groter Zuyd-project en het beschrijft een projectplan voor het ontwikkelen van een set global competences.

Het projectplan is via de volgende stappen tot stand gekomen:

- Er is gestart met een literatuurstudie ('quick and dirty method') waarbij literatuur werd bestudeerd over de beschrijving en definiëring van global competences.
- Vervolgens is een synthese gemaakt van deze bevindingen en een samenvatting geschreven.
- Er is bovendien gezocht naar een global professional expert om mee samen te werken en een projectplan geschreven.
- In de werkgroep Internationalisering van de faculteit Gezondheidszorg is het plan bediscussieerd en feedback hierop ontvangen.

Wat zijn de resultaten van het project?

Het resultaat van dit microproject bestaat uit een innovatieplan voor het design en de ontwikkeling van Zuyd Global Competences. Dit global competences-project wordt uitgevoerd in samenwerking met een groter onderzoek naar de belevingen van Zuyd-studenten met betrekking tot interculturele competenties.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Alle curricula binnen Zuyd zijn competentie-based, maar geen enkele opleiding werkt nog met een set global competences. Hierin schuilt dus het innovatieve van dit project.

Het projectplan zal een duidelijk innovatieve lijn beschrijven waarin de betrokkenheid van en de samenwerking tussen verschillende stakeholders tot uiting zal komen in een community of practice.

Zijn de verwachtingen van de mogelijkheden van een microproject waargemaakt?

Zuyd biedt voldoende mogelijkheden en een geschikt klimaat voor de uitvoering van dit projectidee, echter voor de volledige uitvoering van het ontwikkelde projectplan zijn extra financiële middelen nodig. Groot pluspunt van dit microproject is dat hierdoor de samenwerking tussen twee Zuyd Internationaliseringsprojecten tot stand is gekomen. Dit maakt beide projecten alleen maar sterker.

Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Benut het innovatieve en creatieve potentieel van Zuyd voor het oplossen van relevante en complexe maatschappelijke uitdagingen.

Meer informatie?

E-mail ronnie.minnaard@zuyd.nl of barbara.piskur@zuyd.nl

Ontwikkeling van een disciplinaire master kunsteducatie

Projectleider Marc Rutten
Faculteit van de Kunsten

Wat is de aanleiding van het microproject?

Binnen de in Nederland bestaande masteropleidingen kunst- en cultuureducatie ligt de nadruk sterk op de cultuureducatie. Dat hangt samen met het curriculum-aanbod dat met name gericht is op interdisciplinariteit, beleid en erfgoed. Ook Zuyd en Fontys hebben sinds 2007 de gezamenlijke beschikking over deze masteropleiding. Aangezien Fontys de licentie van deze opleiding bezit en Zuyd fungeert als tweede lesplaats, vinden vanwege kostenbeheer de lessen enkel nog in Tilburg plaats. De ontwikkeling van inhoud specifiek voor de kunstdisciplines (gericht op beeldende kunst, toneel- en muziekeducatie) biedt in de toekomst een mooie aanvulling op het bestaande programma. Daarmee wordt niet alleen voldaan aan de behoefte van uitstromende bachelors Kunsteducatie, maar ook aan de behoefte van alumni en docenten in het werkveld.

Hoe verliep de uitvoering van het project?

Dit project bevindt zich nog in de oriënterende en opbouwende fase. Gesprekken met de bestaande masteropleidingen en collega's van Fontys zijn gevoerd en gerenommeerde curriculum-schrijvers/docenten worden hiertoe aangetrokken.

Wat zijn de resultaten van het project?

Het budget voor dit project is vastgesteld, maar er is nog geen zichtbaar resultaat. In januari 2015 zal de inhoud van het programma gereed zijn. De werving van studenten is gericht op de nieuwe instroom van september 2015. Door het aanbod van een specialistisch kunsteducatief profiel kunnen de kunstvakdocentenopleidingen van Zuyd op termijn weer beschikken over een duidelijk mastertraject.

Waarom is het project innovatief en interessant voor andere faculteiten/opleidingen van Zuyd?

Dit project is niet bepaald innovatief, maar eerder marktgericht, positionerend en sturend naar het verleggen van inhoud. Wat betreft de inhoud kan wel worden gesteld dat nieuwe inzichten uit de neurologie, veranderende leerstrategieën en mediawijsheden gerelateerd zullen worden aan de specifieke kunsteducatie.

Tip voor toekomstige microprojectleiders?

Een projectinitiatief wordt doorgaans genomen door een individu. Dat betekent vaak dat de realisatie daarvan ook in handen ligt van deze persoon. Dat maakt een project kwetsbaar. Zorg daarom dat een project eigendom is van een klein team met een heldere taakverdeling.

Meer informatie?

E-mail marc.rutten@zuyd.nl

Recent gestarte projecten

De volgende projecten zijn aan het einde van het studiejaar 2013-2014 goedgekeurd en van start gegaan. Wij wensen de projectleiders veel succes met het uitvoeren van de projecten en zien uit naar de rapportage van de resultaten.

Microprojecten

Naam Jacques Knops

Faculteit Management en Recht

Project Beter beoordelen van projectwerk in het hoger onderwijs

Naam Hans Sauren

Faculteit Bèta Sciences and Technology

Project Kennisdeling, internationalisering en interculturele uitwisseling

Naam Jolien van den Houten en Barbara Piskur

Faculteit Gezondheidszorg in samenwerking met De Nieuwste Pabo

Project Een sociaal samenwerkingsproces voor passend onderwijs

Jacques Knops

Zuyd-breed macroproject

Naam Jos Laugs

Faculteiten Faculteit van de Kunsten, Hotel en Facility Management en International Business and Communication

Project De pop-up school

Macroproject

Naam Emmy Nelissen

Faculteit International Business and Communication

Project Oriëntaalse taal en vakinhoud geïntegreerd

Nawoord

In deze uitgave heeft u kennis kunnen nemen van de projecten die het afgelopen studiejaar zijn uitgevoerd. In dit nawoord willen we op hoofdlijnen de opbrengsten van de projecten samenvatten.

De meeste macroprojecten die in het studiejaar 2013-2014 zijn uitgevoerd hebben betrekking op het thema 'Leren in en voor de professie'. Bij de faculteiten Gezondheidszorg en Verloskunde manifesteerde zich dat in de ambitie om werk te maken van interprofessioneel opleiden. Bij de faculteit Sociale Studies en Educatie bleek het uit het grip krijgen op een beroepspraktijk die in een transitiefase verkeert. Bij de faculteit van de Kunsten (Operawerktheater) en Management en Recht (Proactivia) is aandacht besteed aan de specifieke bekwaamheden die noodzakelijk zijn voor de hedendaagse beroepspraktijk, maar die onvoldoende aan bod komen in de huidige curricula.

Alle macroprojecten hadden ambitieuze doelstellingen en vergden veel expertise, stuurmanskunst en doorzettingsvermogen van de projectteams om hun projecten tot ontwikkeling te brengen in de weerbaarheid van de dagelijkse onderwijspraktijk. Het is dan ook niet verwonderlijk dat projecten er niet altijd in slaagden hun doelstellingen volledig te realiseren. Het is van waarde dat in de projecten waarin struikelblokken zich voordeden, wel helder is geworden welke factoren bijdragen aan succesvolle resultaten. Zonder volledig te willen en kunnen zijn, willen we hier een aantal succesfactoren benoemen.

Op de eerste plaats is het van belang om voldoende energie en tijd te reserveren voor het maken van goed doordachte projectplannen waarbij projectleiders worden gestimuleerd besluiten te nemen over haalbare doelen, noodzakelijke activiteiten, samenstelling van het projectteam, een realistische planning, het anticiperen op risico's en het creëren van draagvlak. Meerdere feedbackrondes en een gedegen besluitvormingsprocedure hebben ertoe bijgedragen dat de macroprojecten die van start zijn gegaan beschikten over goed doortimmerde projectplannen.

Een tweede succesfactor is samenwerking. Samenwerking met alle actoren die verantwoordelijkheid dragen voor het succes van het project is cruciaal. Dat kan gaan om actoren binnen de faculteit - denk aan de betrokkenheid van de faculteitsdirecteur, teamleiders, docententeams, examencommissies - maar zeker ook om de betrokkenheid van studenten bij de ontwikkeling van het nieuwe onderwijs. Naast het organiseren van de interne samenwerking gold voor een aantal projecten dat hun succes sterk afhankelijk was van de medewerking van externe partijen. Dat ging niet altijd vanzelf, zo laten bijvoorbeeld de projecten van de faculteit van de Kunsten en de faculteit Sociale Studies en Educatie zien. Andere opvattingen, belangen en agenda's zijn maar een paar van de aspecten die een sterke inkleuring gaven aan de wijze waarop in die projecten kon worden gewerkt.

Tot slot bleek ook de samenwerking tussen de macroprojecten een bijdrage te leveren aan de voortgang van de projecten. Deels was deze samenwerking georganiseerd door het programma Zuyd Innoveert in de vorm van sessies voor projectleiders, deels is de uitwisseling tussen projecten spontaan ontstaan doordat projecten vergelijkbare ambities deelden (zoals de projecten van de faculteiten Gezondheidszorg en Verloskunde).

Op de derde plaats is de beschikbaarheid van de benodigde expertise om de projectdoelstellingen te kunnen realiseren een succesfactor van betekenis. Dat begint uiteraard al bij de bemensing van de projectteams waarbij niet op basis van louter beschikbaarheid, maar op basis van de benodigde bekwaamheden moet worden geselecteerd. Bij een aantal projecten was helder dat de benodigde expertise niet in huis was en daar is ervoor gekozen om deskundigheid van buiten de faculteit, of zelfs van buiten Zuyd Hogeschool in te zetten. In alle gevallen bleek dat een gelukkige keuze te zijn die een wezenlijke bijdrage leverde aan het succes van het project. Zo heeft het project van de faculteit Bèta Sciences and Technology veel geleerd van een coach met onderwijskundige ontwerpdeskundigheid en het project van Management en Recht heeft mede dankzij de inzet van

Kernteam Zuyd Innoveert

Van links naar rechts: Marcel van der Klink, Dominique Sluijsmans, Fleurie Nievelstein, Marije Duijsens, Daniela Cornelder. Een foto van Ton Slits van het kernteam ontbreekt.

externe deskundigen met expertise op het terrein van business games en ICT veel van de beoogde resultaten weten te realiseren.

Tot slot willen we het belang van regelmatige monitoring noemen. Een gedegen projectplan is een belangrijke voorwaarde, maar biedt geen garanties dat de beoogde resultaten ook worden bereikt. Het monitoren van de voortgang en het op basis daarvan bijstellen van ambities, activiteiten en tijdsplanning zijn noodzakelijk om het project op koers te houden. Door deze monitoring werd in het afgelopen studiejaar al tijdig helder dat voor een aantal projecten een eenjarig traject te kort is om de beoogde opbrengsten volledig te realiseren. We zien dan ook dat een aantal projecten zal worden gecontinueerd in het komend studiejaar.

De microprojecten hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat de aanvragers zeer gemotiveerd waren om het project uit te voeren. Vaak ging het om al langer gekoesterde ambities of liepen de aanvragers tegen een probleem aan waarvan ze vonden dat het om een oplossing vroeg. De microprojecten boden een mogelijkheid deze ambities te realiseren. Veel aanvragers beschikken over jarenlange ervaring als docent en over senioriteit. Het feit dat ze een microproject aanvragen, bevestigt dat innovatie niets te maken heeft met het aantal jaren ervaring, maar veel meer met enthousiasme en nieuwsgierigheid om zich ergens voor in te zetten.

Net zoals bij macroprojectaanvragen, heeft het programma voor het indienen van een microprojectaanvraag een transparante procedure. Dit betekent dat de aanvrager een format moet invullen waarin gevraagd wordt naar het beoogde

doel, de werkwijze en de opbrengsten. In veel gevallen kregen aanvragers feedback met het verzoek om hun aanvraag bij te stellen. Dat heeft er altijd toe geleid dat de plannen meer concreet, doordacht en haalbaar werden, alhoewel de eerlijkheid gebiedt te vermelden dat de aanvragers daar zelf niet altijd meteen van overtuigd waren. Echter, in de meeste gevallen geven aanvragers aan dat de feedback uiteindelijk heeft geleid tot een betere kwaliteit van hun project.

Sommige microprojecten waren zeer innovatief door de inzet van nieuwe technologie voor onderwijsdoeleinden (bijvoorbeeld het project van Dave Krapels naar de mogelijkheden van een narrowcasting systeem of het project van Paulien Copper naar de ontwikkeling van een eBook). Andere projecten waren innovatief doordat ze bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe cursusonderdelen, volledige cursussen of zelfs een opleiding (zoals het project van Evelien Limbeek en Tamar van Haaren over de inzet van de EMERGO-toolkit voor het aanleren van complexe vaardigheden en het project van Anja Spurk over het voorbereiden van studenten op een baan bij Duitstalige organisaties). Weer andere projecten legden de focus op het treffen van voorbereidingen voor een groter project, zoals bijvoorbeeld zichtbaar is in het project van Ed Overes waarin een businessplan werd ontwikkeld voor een innovatieve onderwijsomgeving. Samenvattend lieten de projecten een waaier van initiatieven zien die door gedreven docenten tot uitvoering werden gebracht. Juist die gedrevenheid, in combinatie met de relatieve kleinschaligheid van het project, zorgde ervoor dat veel goede resultaten worden geboekt.

Van belang is om te melden dat die goede resultaten er niet 'vanzelf' kwamen, maar de nodige inspanningen vergden van de docenten die de projecten uitvoerden. Hoewel het soms lastige projecten waren, zijn nagenoeg alle docenten trots op de resultaten die ze hebben geboekt. Wat velen vooraf niet hadden ingeschat, is dat het uitvoeren van een microproject ook met zich meebrengt dat je jezelf wat meer op de voorgrond plaatst, doordat collega's en leidinggevendenden vragen hoe het er mee gaat en of er al resultaten zijn te delen. Leo Montis maakte dit mee in zijn project over studierendement. In enkele gevallen leidt het tot nieuwe contacten met externen, zoals in het project van Paulien Copper.

De resultaten van de microprojecten zijn vaak ook op andere plaatsen binnen onze hogeschool weer goed bruikbaar, mits we ervoor zorgen dat de informatie over de microprojecten breed beschikbaar komt. Daarom is een verplicht onderdeel van elk microproject dat de aanvrager een activiteit voor kennisdeling onderneemt, bijvoorbeeld door het verzorgen van een presentatie op de jaarlijkse Kennis in Bedrijf-dag.

Voor ons bieden de opbrengsten van en ervaringen met zowel de micro- als de macroprojecten voldoende inspiratie voor hoe het innovatieprogramma de onderwijsinnovatie binnen Zuyd Hogeschool verder kan stimuleren en ondersteunen. Dat betekent onder andere dat we nadenken over een nieuwe wijze waarop projecten kunnen worden aangevraagd en over andere manieren waarop samengewerkt kan worden tussen de projecten. Uiteraard houden we jullie als Zuyd-collega's hiervan op de hoogte.

Voor dit moment rest ons alle projectleiders, projectteams en alle andere betrokkenen voor hun inzet te danken en alle collega's een nieuw innovatief studiejaar toe te wensen!

Marcel van der Klink en Dominique Sluijsmans
Programmamanagement Zuyd Innoveert

Zuyd

Postbus 550

6400 AN Heerlen

www.zuyd.nl

info@zuyd.nl

Colofon

Uitgave Kernteam Zuyd Innoveert

Tekst College van Bestuur, programmamanagement Zuyd Innoveert
en projectleiders

Eindredactie Dienst Marketing en Communicatie

Basisontwerp Zuiderlicht, Maastricht

Vormgeving Lücker Design, Sittard

Fotografie Klaus Tummers

Drukwerk Schrijen-Lippertz, Voerendaal

